

Tema 1. L'Educació Física i el seu valor educatiu

Didàctica de l'educació física de l'educació infantil

Curs 2017/2018

Jorge Lizandra Mora (PhD)

Índex:

- Coneixement teòric vs. coneixement pràctic.
- Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic. Concrecions en l'EF.
- Les tres dimensions del moviment: l'educació “referent”, “mitjançant” i “en” moviment.
- Valor educatiu del coneixement pràctic i les seues dimensions.
- Aplicacions del coneixement pràctic i les seues dimensions en l'Educació Infantil

Abans d'entrar en matèria...

Tradicionalment, els sistemes educatius pareixen estar més interessats pel coneixement teòric (desenvolupament intel·lectual de la ment) que pel coneixement pràctic.

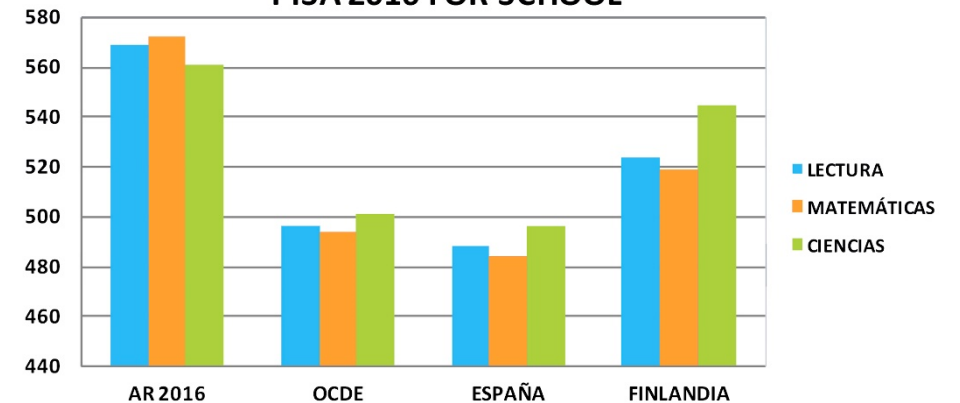
S. XIX

S. XXI

PISA 2016 FOR SCHOOL

Abans d'entrar en matèria...

Com desenvolupa la ment un nadó, una xiqueta o xiquet de 0-3 o de 3-6 anys?

JUGANT

Sap llegir?

Sap fer càlculs?

Entén el món abstracte?

Aleshores... com aprèn?

Com s'educa?

Coneixement teòric vs. coneixement pràctic

Coneixement teòric	Coneixement pràctic
Vertaderament seriós i valuós educativament.	Poca teoria, per tant poc seriosa i poc valorada educativament.
Coneixement basat en el “saber què”.	Coneixement basat en el “saber com”.
Participa de la concepció tradicional del mètode científic: coneixement intel·lectual, objectivable, generalitzable...	Per les seues característiques està allunyat de la concepció <i>teoricista</i> i en cas que s’hi acoste, perd la seua essència.

(Peters, 1966)

Ara bé...

- Els processos d’ensenyament aprenentatge requereixen, i alhora faciliten, el desenvolupament de la ment.
- Per tant, la ment es configura mitjançant el coneixement.
- El coneixement s’adquireix mitjançant l’**experiència** i el fet de contrastar-la en certs **criteris objectius** (conceptes).

Coneixement teòric vs. coneixement pràctic

UN EXEMPLE PRÀCTIC...

- Si vull ensenyar a (alumna / alumne) a encistellar puc...

Explicar-li què s'ha de fer (teoria)

I/O

Ensenyar-li com es fa (pràctica)

- No sempre és imprescindible un contingut teòric per a executar una habilitat motriu.
- A més, se sol teoritzar a partir dels millors models d'execució (els qui millor el fan).
- La pràctica (l'experiència) és la precursora de la teoria!!

Coneixement teòric vs. coneixement pràctic

PRIMERES CONCLUSIONS...

El teòric i el pràctic són dues concepcions distintes del coneixement..., però **ambdues són coneixement** i per tant són **“sabers”** importants.

Tanmateix, caldria fins i tot reflexionar sobre si el **“saber què”** condueix al **“saber com”** i si més aviat passa al revés...

Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic (saber com?)

Sentit feble: <https://www.youtube.com/watch?v=o9GQL6XyEgQ>

Sentit fort: <https://www.youtube.com/watch?v=zWOuf0ZvkP8>

Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic (saber com?)

Sentit feble (Arnold, 1997):

- No sap explicar com el fa, però podria exemplificar-lo, repetir-lo i fins i tot tenir èxit.
- El sentit feble no és un coneixement causal o fortuït, sinó intencional (al seu nivell).
- **Vídeo 1:** Seria capaç de repetir-lo. En canvi, no ha captat encara com el fa, no pot fer un relat ni una reconstrucció mental o com a mínim no pot explicar-lo.

Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic (saber com?)

Sentit fort (Arnold, 1997):

- Més enllà de tenir més o menys èxit (això té més a veure amb la destresa) la persona és capaç d'explicar què fa i com ho fa (metacognició).

Vídeo 2: Llança a bàsquet, falla o encerta i sap explicar què ha fet (fort) i com ho ha fet (fort/feble).

Llançar d'esquena i fer bàsquet: No sap com ho ha fet, però podria explicar què i com ho ha fet.

- **CLAU:** Capacitat de crear una imatge mental d'allò que es fa.

Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic

Analogia 1:

El sentit fort del coneixement pràctic és el SABER QUÈ del SABER COM?

Coneixement

teòric = **QUÈ?**

Coneixement

pràctic = **COM?**

Sentit fort del

coneixement

pràctic = **QUÈ** faig?

Sentit feble del

coneixement pràctic =

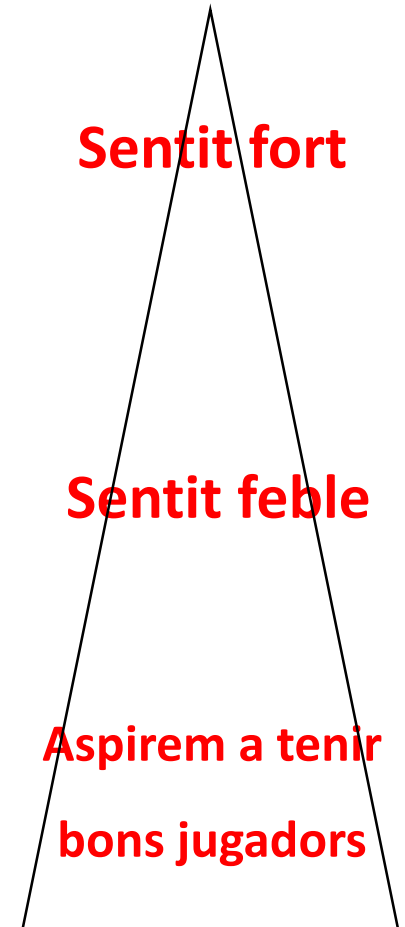
COM ho faig?

- No sempre és imprescindible saber què es fa per a executar una habilitat motora.
- A més, el saber COM dóna sentit al saber QUÈ (el sentit feble del coneixement és l'avantsala del sentit fort).
- Tanmateix, el saber QUÈ dóna sentit d'utilitat al saber COM (sentit utilitari del moviment).

Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic

Analogia 2: Hàbit vs. destresa

- Tenir destresa implica saber com i ser competent (tenir èxit). A més, implica ser capaç de supervisar les accions de manera intel·ligent, per a saber què ha pogut fallar o com millorar si no ha tingut èxit.
- L'hàbit suposa un procediment fix, rutinari que s'aconsegueix adquirir amb la pràctica. **L'hàbit és la base per a l'adquisició de la destresa.**
- El bon jugador és aquell que sap **el que fa, com ho fa i per què!!**

Sentit feble i sentit fort del coneixement pràctic: **RESUM**

El coneixement pràctic o saber com:

- S'interessa per la pràctica i no per la teoria, o no solament per la teoria.
- Suposa saber fer una tasca en el món físic i fer-la de manera intencionada (sentit feble).
- A més, s'aspira a ser capaç de proporcionar una explicació o reflexionar sobre allò que es fa (sentit fort).

Coneixement pràctic: concreció a les classes d'EF

Una visió completa del “**saber com**” des de l'EF ha de considerar...

- El valor del mateix moviment, d'allò que fa.
- Què i com es fa en funció d'unes normes o regles més o menys consensuades, de manera intel·ligent i reflexionada (sentit fort).
- La consecució d'un nivell de competència mínima. “Saber fer la tasca” (sentit feble).

Les tres dimensions del moviment: l'educació “referent”, “mitjançant” i “en” moviment.

- No solament es reconeix el valor del moviment (coneixement pràctic) pel seu sentit fort o feble, ni per ser intrínsecament valuós sinó que des del punt de vista educatiu pot ser valuós per la seua **utilitat** i **funcionalitat**.

Doble funció escola: educació

preparació per a la vida

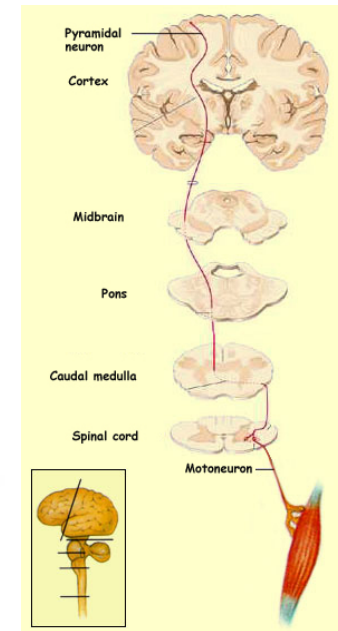
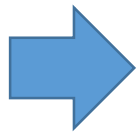
El moviment es pot concebre com a mínim en 3 dimensions (Arnold, 1997).

Dimensió I: “referent” al moviment

- Transmissió de coneixement teòric mitjançant el discurs. Proporcionar una base teòrica...

Com es relaciona amb el control motor?

Quin efecte té el moviment en l'organisme?

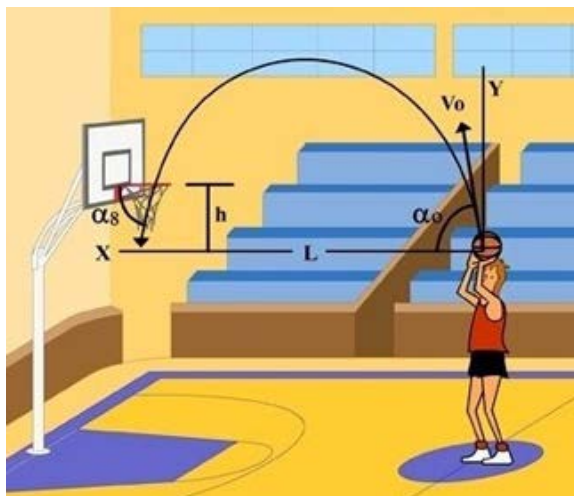
Cal que tinga un propòsit educatiu i una estructura planificada.

Dimensió II: “mitjançant” el moviment.

- Ús instrumental del moviment. Un mitjà per a comprendre i treballar els objectius que no li són propis...

Il·lustrativa

Referent

Objectius

- Socialització
- Respecte a les normes

Dimensió III: “en” moviment.

- L'interès correspon als valors intrínsecs i inherents de la mateixa activitat (discurs autotèlic). Moviment valuós per si mateix...

ARA BÉ...

Ha de realitzar-se en condicions moralment acceptables.

He de poder ser reconegut com a valuós sense cap tipus de qüestionament.

Les 3 dimensions del moviment: **RESUM**

- Les 3 dimensions són rellevants. “En referència i mitjançant el moviment” nodreixen i complementen a “en moviment”. Per tant, no solament no estan separades sinó que són complementàries.
- Si solament es poguera entendre el moviment com una qüestió **intel·lectual (referent al moviment)**, passaria a ser una tasca acadèmica aïllada i desencarnada.
- Si es considerara solament com **un mitjà**, solament seria un instrument i no necessàriament educatiu (requereix una transmissió / extracció de coneixement intencional que ajude al desenvolupament integral...).
- També és cert que el moviment **sense una implicació conceptual intel·lectual** podria en alguns casos no tenir sentit.

CONCLUSIÓ...

**ÉS UN ELEMENT
ÒPTIM PER AL
TREBALL
INTERDISCIPLINARI**

Coneixement pràctic i les seues dimensions: Són educatives? Per què?

- Educo-as-are=criar (ajuda exterior)
- Educo-is-ere=extraure (ajudar a extraure)
- Procés d'ajuda.
- Busca aprenentatge o perfeccionament.
- Intencional.

- Contribueix al desenvolupament integral de la persona (físic, intel·lectual, emocional i social).
- Contribueix a l'adquisició de coneixement, cultura... teòrica i pràctica; la pràctica (moviment) és la base de la teoria (abstracció del moviment).
- Element de compensació per la tradició de "cultivar" solament el coneixement intel·lectual. Evitar l'empobriment al desenvolupament (poca traça motriu).
- Valor genuí, intrínsec, autotèlic del moviment.

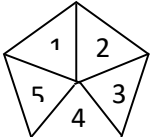
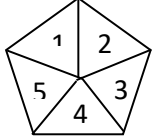
Coneixement pràctic: **Aplicacions a l'EI**

- El moviment ajuda a enfortir el cos i l'**estimula** (facilita la maduració del SNC). Relació **simbiòtica**.
- El moviment (joc) contribueix a l'adquisició de la destresa (**sentit fort**), mitjançant l'adquisició de l'hàbit per repetició (**sentit feble**). Assumpció del padró motriu.
- L'infant aprèn a fer (**saber com**), tot i que no és inicialment conscient d'allò que fa (**saber què**).
- Una vegada domina el moviment i té la maduresa evolutiva per a comprendre i fer una representació mental del moviment, pot adquirir la consciència de **què** fa. Però ja sap **com**, fins i tot el **com** estimula la comprensió del **què**.
- Els jocs i la **incorporació progressiva de normes i regles** ajuda tant a la socialització com a l'abstracció del moviment. Requereix la comprensió dels procediments en referència a unes explicacions o normes.
- El perfeccionament de les accions serveix per a la vida quotidiana. Contribució a la consolidació dels hàbits (**sentit feble**) que si es consoliden, milloraran la qualitat de la vida.
Ex: hàbits saludables. La comprensió de la importància de l'hàbit portarà a una pràctica conscient (**sentit fort**).

3 dimensions del moviment: **Aplicacions a l'EI**

- Les 3 dimensions del moviment es fan servir de manera conscient o inconscient en l'EI (especialment “mitjançant” i “en moviment”).
- Els infants...
són “en moviment”,
es **relacionen en l'entorn** “en i mitjançant” el moviment,
es **comuniquen** “mitjançant” el moviment.
- A mesura que arriben a l'etapa sensible adequada seran capaços d'aprendre les qüestions **referents al moviment**.

Pràctica individual tema 1: La importància de l'EF a l'EI	Nom i cognoms:
INSTRUCCIONS INICIALS:	
Després d'haver llegit l'article «Potencial pedagógico de la Educación Física en la Educación Infantil: atributos y convicciones», contesta les preguntes següents:	
1. Per què penses que l'EF té valor educatiu?	
2. Destaca almenys una característica cognitiva, una d'afectiva i una de motriu que afavorisquen l'EF en l'Educació Infantil.	

<p>Pràctica Aula tema 1: El coneixement pràctic en sentit feble i fort: Dinàmica en grups puzzle.</p>	<p>Integrants del grup:</p>
<p>INSTRUCCIONS INICIALS:</p>	
<p>A continuació farem una activitat per grups denominada el «puzle d'Aronson». Assigneu a cada component del grup un nombre de l'1 al 5. Si sou més de 5 persones, assigneu a més d'una persona un dels nombres de l'1 al 5.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>Grup 1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Grup 2</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>...</p> </div> </div> <p>Cada component del grup es farà càrrec de la proposta que coincidisca amb el nombre que li ha sigut assignat. Aquestes són les propostes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Llançament i recepció amb les mans d'una pilota. 2. Conduir un cotxe. 3. Rebre una passada d'un company d'equip i llançar a gol. 4. Anar en bicicleta. 5. Interpretar al piano una peça musical. 	
<p>Desenvolupament de la pràctica</p>	
<p style="text-align: center;">1a PART: Treball en grup «d'experts»</p> <p>Primer de tot, heu de reagrupar-vos pels nombres assignats (grups d'experts).</p> <p>Cada grup d'experts ha de crear situacions concretes de la proposta assignada on es pose en funcionament un coneixement pràctic o saber com: a) en sentit feble; i b) en sentit fort.</p> <p>Es recomana:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consultar les lectures/apunts facilitats pel professor i fer la recerca d'informació que siga necessària. - Fer servir xicotetes històries inventades per a contextualitzar la situació o les situacions que creareu, fent si calguera algun esquema de cadascuna. - Identifiqueu els dubtes que us sorgisquen, discutiu els problemes i busqueu les fonts d'informació per a resoldre-les. - Justifiqueu suficientment i anoteu per què es fa servir un coneixement pràctic en un sentit i en l'altre. 	

Nota: Anoteu tot el procés individualment perquè cadascú ha de tornar al seu grup puzzle per a compartir el seu coneixement sobre la proposta treballada conjuntament. Penseu estratègies per a comunicar-ho.

2a PART: treball en grups puzzle

Una vegada heu acabat tots els grups d'experts, cada component regresa al seu grup puzzle per a compartir els coneixements adquirits. Es tracta que tothom comprenga totes les situacions de cada grup d'experts.

A manera d'orientació us propose la següent dinàmica (que podeu canviar en qualsevol cas):

- Cada component explica a la resta les idees que ha recollit i la situació o les situacions que ha creat el seu grup d'experts per a comprendre la proposta assignada.
- Una persona del grup s'ofereix o és elegit secretari per a anotar els possibles dubtes, reflexions, conclusions del grup.
- És convenient que tothom entengueu els continguts que s'estan exposant. Per tant, si algú no està d'acord amb les argumentacions de la resta del grup, ha de manifestar-se i, entre tots, buscar estratègies per a justificar la seua postura.
- En el cas que qualsevol dels grups puzzle mantinga dubtes sense resoldre perquè no s'ha arribat a un consens, és convenient que ho comunique al professor.

3a PART: redacció d'informe de la pràctica

De totes aquestes experiències, heu d'elaborar un document per a entregar en la tasca de Moodle corresponent. Aquest document ha de tenir els punts següents:

1. Solució a les propostes assignades (situació o situacions plantejades, sentit fort i feble d'aquestes situacions, i justificació de cadascuna d'aquestes).
2. Reflexions realitzades en el grup puzzle (procés seguit, comentaris sorgits, com se solucionen els dubtes...).
3. Conclusions: respecte a la teoria explicada i respecte a les repercussions que tenen aquests conceptes sobre l'ensenyament.
4. Valoració del procés seguit en aquesta activitat.

Tema 2. L'alumnat d'Educació Infantil: aspectes evolutius i possibilitats motrius

Didàctica de l'educació física de l'educació infantil
Curs 2017/2018

Jorge Lizandra Mora (PhD)

Índex:

- **Les etapes del desenvolupament humà.**
- **El joc funcional (0-6 mesos).**
- **El joc d'exploració (6-12 mesos).**
- **El joc d'autoafirmació (1-2 anys).**
- **El joc simbòlic (2-4 anys).**
- **El joc presocial o social (4-6 anys).**
- **El joc social (a partir dels 6 anys).**
- **Algunes conclusions...**

Capítol 1. Introducció al concepte de joc i la seua evolució en les etapes del desenvolupament

Les etapes del desenvolupament humà

Jean Piaget (1946)

Lev Vigotsky (1973)

+ 6 anys
6 anys
4 anys
2 anys
0 anys

Període operacions concretes

Període preoperacional

(representació de la realitat i actuar sobre les idees com si foren reals)

Etapa preoperativa concreta

Etapa preoperativa

Període sensoriomotor

(aprenentatge del món mitjançant l'exploració i la manipulació)

Període simbòlic

Primers vestigis de la cooperació, a mesura que abandona la fase egocèntrica.

Atribució de funcions als objectes.

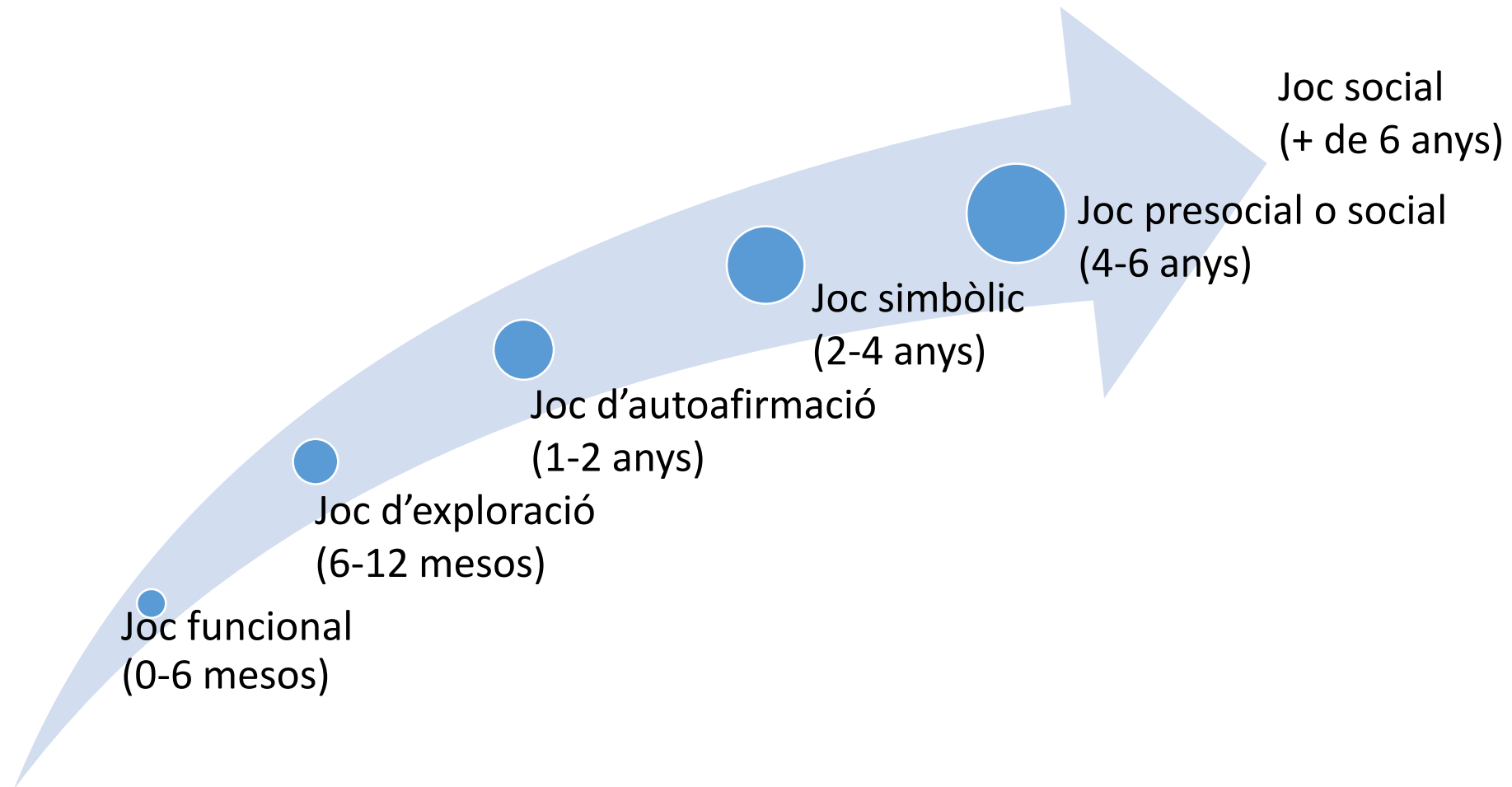
Juga en els objectes per a conèixer la seua utilitat real.

Ex. Això què és?

Zona de desenvolupament proper

(Apropiació del coneixement de l'entorn immediat. Base del constructivisme.)

El joc durant les etapes del desenvolupament...

Joc funcional (0-6 mesos)

Correspon al període sensoriomotor, i es manté en major o menor grau fins als 2 anys.

- L'adult és un element clau per al desenvolupament de l'infant (dependència del cuidador).
- Joc centrat en les funcions corporals i de manteniment dels infants, caracteritzat per ser espontani, poc coordinat i global (coherent amb l'estat maduratiu).
- Es basa en la repetició que contribueix a la configuració d'esquemes mentals fins a ser capaç de jugar amb objectes (padró de moviment, primers vestigis de l'hàbit).

Joc d'exploració (6-12 mesos)

Correspon al període sensoriomotor, i es manté en major o menor grau fins als 2 anys.

- Joc com a activitat pròpia i independent. Exploració dels objectes amb intencionalitat en l'acció (agafar, colpejar, sostenir, llançar, mossegar).
- Allò que era desconegut en la fase anterior passa a ser conegut gràcies a la repetició (incorporació dels patrons de moviment).
- El grau de complexitat i la quantitat de moviments dependrà del grau de maduració del seu sistema nerviós.
(Ex: Per què s'aprèn abans a agarrar que a llançar?)

En primer lloc, pel moviment reflex de presa. A més, els sistemes encarregats de l'extensió es consoliden més tard que els de flexió.

Joc d'autoafirmació (1-2 anys)

Correspon amb les darreres fases de l'etapa sensoriomotriu.

- Els objectes passen a un segon terme.
- El que és important **és el repte personal**. És un bon moment per a incorporar els jocs i les activitats incrementant progressivament la dificultat.
- A mesura que es van assolint les primeres fases del llenguatge augmenten les possibilitats d'interacció.
- Fins a aquest moment, la comunicació es fonamenta en el gest i l'expressió corporal i facial. **(raó per a la simbiosi EF – EI)**

<https://goo.gl/QkZBOh>

Joc simbòlic (2-4 anys)

Correspon amb l'inici del període preoperacional (etapa preoperativa). Inicis de la separació de cos i ment (vestigis de la fantasia).

- Capacitat de representar en la ment una idea que se li atribueix a un material o una cosa.
- Etapa clau en què es dona la separació entre la ment (el que pensa l'infant) i el cos (com actua).
- Capacitat d'atribuir símbols (idees) a objectes simples.

ex:

Símbol (construcció mental) → per a l'acció: Record de la mare → la mare és una nina.

Acció → suggereix un símbol (una idea): Un bloc (joguet) → és un cavall.

- El llenguatge ajuda a verbalitzar i consolidar els símbols.
- Aquesta fase, juntament amb la consolidació dels jocs funcionals i de construcció (cada vegada més complexos), configuren la progressió en el joc dels infants.

Joc presocial o social (4-6 anys)

Correspon al final del període preoperacional (etapa preoperativa concreta) i principi de les operacions concretes. El camí cap als jocs de regles.

- Comença a cooperar amb els companys per a simbolitzar junts (representacions o teatres simples).
- En les primeres etapes els companys són altres joguets. Si hi són, juga amb ells, i si no, juga a soles (continua en etapa egocèntrica). Tanmateix, ja comença a valorar i agrair les tasques en grup.
- Fase clau per a introduir la cooperació. En aquesta etapa evolutiva no està gens interessat a competir. La victòria és jugar. No tenen la percepció del concepte de derrota.
- El joc és el seu mecanisme d'aprenentatge.
- Es considera presocial perquè no hi ha regles, o si n'hi ha, són molt simples, ja que el xiquet representa de manera individual.
- Tanmateix, el fet que l'infant assumisca un paper, l'obliga a comportar-se d'una determinada manera i, per tant, ha d'acceptar les normes. Això esdevindrà el pas previ al joc de regles.

Joc social (més a 6 anys)

Correspon al període d'operacions concretes i formals.

- A mesura que se supera el període egocèntric apareix l'interès pels altres i s'aferma l'acceptació de les regles.
- A partir d'aquesta fase comença a tenir sentit el concepte d'equip i el joc de regles.
- Si veiem que els infants estan preparats, cal que s'estimule el joc de regles.
- És el moment per a consolidar la cooperació per davant de la competició.

I no competim?

Com que la competició és immanent a la nostra societat, caldrà ensenyar-los a **competir legalment** donant protagonisme al paper de la cooperació i el valor de l'autosuperació en la competició. <https://goo.gl/cDCWv0>

Algunes conclusions...

- El joc contribueix a, i alhora requereix, l'adquisició del nombre més elevat de patrons motors, que li permeten desenvolupar les habilitats motrius bàsiques.
- El joc permet que els infants exploren les seues possibilitats motrius i que milloren alhora la seua capacitat de resoldre problemes motors.
- És per això que el joc en l'EI es considera un instrument essencial per a l'aprenentatge, fins i tot es considera un mètode adequat per a adquirir aprenentatges no motrius.

Referències bibliogràfiques

- Gil-Madrona, P.; Hernández-Martínez, A.; Arias-Palencia, N.M. (2016) *Introducción al concepto de juego y su evolución en las etapas del desarrollo*. en *Mediación Educativa: juegos, ocio y recreación*. Pirámide. Madrid.
- Piaget, J.; Inhelder, B. (1969). *La psicología del niño*. Madrid. Morata.
- Vigotsky, L. (1973). *Pensamiento y lenguaje: teoría del desarrollo cultural de las funciones psíquicas*. Buenos Aires, Argentina: La pléyade.

<p>Pràctica Aula tema 2: Propostes de situacions de joc per a les distintes etapes evolutives de 0-6 anys</p>	<p>Integrants del grup:</p>
<p>INSTRUCCIONS INICIALS:</p>	
<p>Tenint en consideració les etapes i les fites evolutives que coneguem, juntament amb les fases del joc i les edats aproximades que es van explicar EN la classe anterior i que podeu trobar EN la lectura recomanada «Introducció al concepte de joc i la seua evolució en les etapes del desenvolupament»:</p> <p>Cal que per grups descriviu o proposeu situacions de jocs per a cadascuna de les fases del joc i edats aproximades:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) El joc funcional (0-6 mesos). b) El joc d'exploració (6-12 mesos). c) El joc d'autoafirmació (1-2 anys). d) El joc simbòlic (2-4 anys). e) El joc presocial o social (4-6 anys). <p>Podeu fer fitxes, descripcions redactades, adjuntar imatges..., el que necessiteu perquè es puguin entendre les propostes de joc que presenteu.</p> <p>A més, és important que justifiqueu la utilitat dels jocs així com la seua conveniència per a cada etapa evolutiva.</p>	
<p style="text-align: center;">1a part: Desenvolupament de la pràctica</p>	
<p style="text-align: center;">2a part: Valoració del procés</p>	
<p>Valoreu aquells aspectes que destaqueu de la pràctica de grup desenvolupada:</p>	

Tema 3. Les classes d'Educació Física en l'àmbit d'Educació Infantil

Didàctica de l'educació física de l'educació infantil

Curs 2017/2018

Jorge Lizandra Mora (PhD)

Índex de continguts

- **Pràctica Aula:** “Les classes d’EF en l’EI”
- **Classe teòrica: Les classes d’EF en l’EI**
  - Concepte de planificació.
  - Organització de les classes d’EF en l’EI.
  - Estructuració de la sessió d’EF en l’EI.
  - Metodologia (o metodologies basades en el moviment).
  - Els estils d’ensenyament. Aplicació a l’EF en l’EI.
- **Fòrum:** Programes d’ensenyament basats en la motricitat

Concepte de planificació:

Què és planificar? <https://goo.gl/CvztXu>

La planificació o programació didàctica és una ferramenta didàctica que permet organitzar i seqüenciar de manera coherent una acció formativa.

És un document definitiu, sistemàtic però necessàriament obert, flexible. Com a mínim, és recomanable que així siga.

En cas contrari la planificació pot passar de ser un aliat a un enemic o, com a mínim, un condicionant.

Organització de les classes d'EF en l'EI:

Suposa la concreció de la planificació. Seqüenciar allò que s'ha planificat.

Elements a considerar:

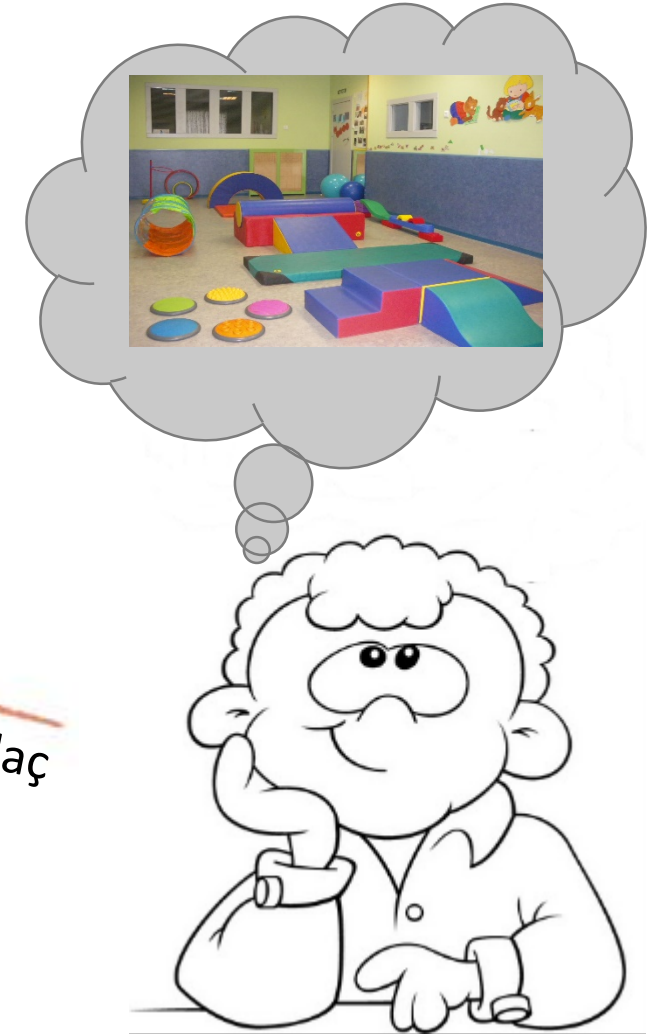
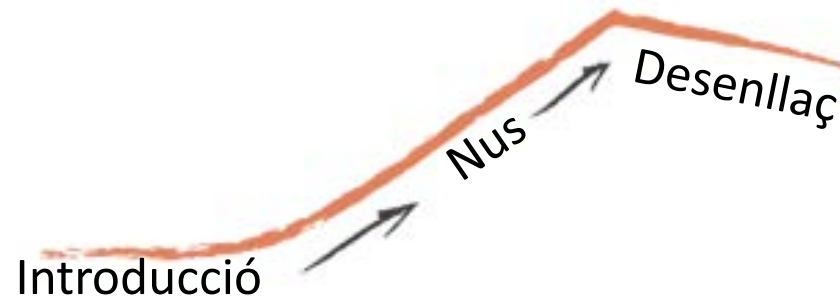
- Creació d'ambient adequat i positiu.
- Aspirar a la individualització de l'ensenyament.
- Afavorir l'experiència i participació activa dels alumnes.
- Utilització de materials i espais que no impliquen risc, variats, motivadors i adequats a l'edat.
- Adequada distribució del temps de classe, tant de les sessions (nombre, estructuració i duració), com de les activitats (temps de treball i descans).

Tots aquests elements han d'anar en consonància amb els currículums (nivell de concreció) i es definiran en la Programació Didàctica. **TEMA 4 (TRANSVERSAL).**

Estructuració de la sessió d'EF en l'EI: algunes afirmacions...

La sessió d'EF és un “muntatge”, un entorn
per a l'aprenentatge...

La sessió és com una història...

Estructuració de la sessió d'EF en l'EI:

Proposta BÀSICA: (Gil-Madrona, 2003)

- **Etapa inicial o de trobada:** precedit per les rutines habituals de cada classe.
- **Etapa de joc actiu o d'activitat motriu:** part principal.
- **Etapa final o d'acomiadament:** moment de reflexió, relaxació o rutines habituals d'acomiadament.

Nota. Aquestes parts poden variar en funció de:
Les reaccions dels infants i els seus interessos.
Les decisions i intencions del professor.

Estructuració de la sessió d'EF en l'EI: PROPOSTES DETALLADES

- PROPOSTA 1 (López-Pastor, 2004).
Centrada en el moviment i la socialització

“2 classes diferents”, la classe de “psico” 2 dies per setmana i l'altra en la qual no hi ha sessions sinó que està integrada en les classes.

- PROPOSTA 2 (Vizcarro i Camps, 1999)
El camí per al treball de totes les àrees...

Proposta 1. (López-Pastor, 2004)

Es poden distingir 3 parts fixes:

- Assemblea inicial (o espai d'inici).
- **Espai d'activitat motriu.**
- Assemblea final (o espai de final).

“rutina d'inici: passar llista i cantar la cançó de tots els dies”

“A la meua escola només juguem a fer circuits amb cons, en canvi a la de Víctor i Clàudia fan coses molt *xules* i variades.”

El ioga per a acabar la classe. Fase de relaxació...

Proposta 1. Assemblea inicial (o espai d'inici)

- **Salutació inicial:** Estimular l'ambient d'estima a la classe.
- **Compartir una primera rutina en el grup** (ex: una cançó).
- **Moment per a controlar la roba.** (Bolquers en cas dels més xicotets, el calçat...(posar-lo/llevar-lo o que ho facen ells si en saben).

Si es fa assemblea (sobretot en el segon cicle, que ja parlen), cal que s'asseguen bé, que respecten els torns de paraula...

Proposta 1. Espai d'activitat motriu.

Es defineix com l'espai per **al joc lliure** (més o menys guiat pel material i els objectius de la sessió) i **el joc espontani** (el que es genera a partir del joc lliure).

«Hi ha preparat un mur de matalassets [...] a la de 3 heu de destrossar-lo. [...] Una vegada destrossat el mur, hem agafat les peces per a fer més jocs. Júlia ha fet un pont, Violeta i jo una cara divertida, Martina i els seus amics han fet un edifici...»

- L'evolució de la sessió a partir del joc espontani.
- L'evolució del treball individual.
- Les formes de passar del joc individual al joc amb l'altre (parelles o petits grups).
- Les formes de passar del grup petit al grup gran.
- Les parades durant l'activitat motriu.

Proposta 1. Espai d'activitat motriu.

L'evolució de la sessió a partir del joc espontani

- Normalment l'activitat ens interessa que evolucione en el sentit dels nostres objectius
- Tanmateix, no sempre és així: Bé perquè no ho aconseguim o bé perquè ens agrada en la línia que està progressant de manera espontània.
- **Derivacions:** maneres de reconduir (si escau) el joc espontani creat pel xiquet o la xiqueta cap als objectius inicialment plantejats.
- És una manera d'equilibrar els nostres interessos i els dels infants en la mesura que no coincideixen.

Proposta 1. Espai d'activitat motriu.

L'evolució del treball individual

- De vegades convé observar l'evolució individual de cada infant.
- En aquest cas, sol·licitem a cadascú que faça una activitat que teníem planificada o bé una activitat derivada.

Important: convindria arribar a aquesta activitat a partir del joc lliure, l'espontani i les derivacions que s'hagen fet.

Objectiu: observar les evolucions i limitacions de cada xiquet.

Proposta 1. Espai d'activitat motriu.

Del joc individual al joc en l'altre

- A més de les activitats individuals, cal que fomentem el treball amb l'altre.
- Per a aconseguir-ho, podem progressar del treball per parelles al treball en xicotets grups.

Objectius:

- a) Anar superant progressivament l'etapa egocèntrica.
- b) Progressar cap al treball col·laboratiu i millorar les relacions socials i de comunicació.

Proposta 1. Espai d'activitat motriu.

Del grup xicotet al grup gran

- Des del punt de vista del joc, les activitats en grup gran són la culminació del procés de socialització esportiva (López-Pastor, 2004).
- Mitjançant les activitats en grup gran es pot afermar la superació de la fase egocèntrica i el foment del treball col·lectiu; alhora reforçarem el concepte de grup-classe.

Com ho fem?

- a) Unir grups xicotets en dos grans grups de classe.
- b) Passar a les activitats en gran grup a partir d'altres lògiques de relació (col·laboració, paradoxa...).

Proposta 1. Espai d'activitat motriu.

Del grup xicotet al grup gran

Elements importants que cal tenir en compte:

- Cal que el desenvolupament evolutiu siga adequat per a aconseguir-lo.

Etapa social o presocial (4-6 anys en avant).

- El treball d'altres continguts que s'estiguen treballant en grup durant la setmana pot ajudar a la consolidació del concepte de grup-classe.

(sentit utilitari del treball interdisciplinari, no és un element central).

Proposta 1. Assemblea final (o espai de final).

- Cal que col·laboren a arregar la sala (si escau).
- Normalment tornen a l'espai d'assemblea inicial.
- Es pretén que els infants interioritzen hàbits de comportament, que faciliten la fluïdesa de les dinàmiques d'aprenentatge. (l'ordre no és enemic de l'espontaneïtat).
- Nou moment per a controlar, posar i/o llevar la roba. Ex: posar-se la jaqueta.

<https://goo.gl/clkiEB>

<https://goo.gl/lGYUOo>

Proposta 2. (Vizcarro i Camps, 1999)

El camí per al treball de totes les àrees...

- Fase prèvia.
- Fase de recollida.
- Fase d'animació-impulsivitat.
- Fase d'activitat motriu espontània.
- Fase de joc simbòlic i de construcció.
- Fase d'anàlisi.
- Fase d'acomiadament.
- Fase de representació i llenguatge.

Proposta 2. El camí per al treball de totes les àrees

Fase prèvia.

- Preparació dels racons de la sala.
- Col·locar diversos materials en diferents espais que es relacionen amb els diferents objectius de la sessió (racó del salt, de l'equilibri, del desequilibri, de les pilotes d'escuma...).
- Des del joc lliure, al joc intencional proposat pel mestre.

Proposta 2. El camí per al treball de totes les àrees

a) Fase d'animació-impulsivitat / b) motriu espontània / c) simbòlica

- a) Proposta inicial per a preparar el cos i descarregar tensions (pot ser considerar un principi d'escalfament).
- b) Els infants se'n van als racons que lliurement trien.
El mestre reorganitza els espais alhora que els infants poden viure el moviment en espais variats.
- c) Els infants representaran objectes, accions o escenes mitjançant les quals posen de manifest les seues fantasies o la seua comprensió del món quotidià.

Proposta 2. El camí per al treball de totes les àrees

Fase d'anàlisi

- Treballar i reforçar conceptes apresos les classes anteriors (formes, colors, dimensions).
- Pot ser una fase per al treball interdisciplinari (en lloc de fer la fitxa i a jugar, **jugar i fer la fitxa, però relacionada amb el joc**).
- És clau la programació didàctica.

Proposta 2. El camí per al treball de totes les àrees

Fase de representació i llenguatge

- Pot ser útil com una estimulació al llenguatge i com un treball de consolidació.
- Es proposa una activitat de representació, per a interioritzar els conceptes vivenciats durant la sessió (pot aprofitar-se la fase simbòlica, o en edats més primerenques fer-ho nosaltres).
- Es busca estimular la memòria, la representació i la conceptualització.
(Passar de l'acció al símbol, passant per la verbalització (si es pot)).

La classe és una selva i la mestra llig un conte (relacionat en el món que estan treballant).

Estructuració de la sessió d'EF en l'EI: Utilitat i nexes d'unió entre aquestes estructures:

- Adquirir el costum en les rutines. L'ordre i l'estructura afavoreix l'aprenentatge (sobretot al principi, el cervell és l'òrgan selector i organitzador).

- En tots els casos el joc lliure i espontani tenen un protagonisme alt.

- **Interrelació de les àrees:**

En la mesura en què ens centrem en elements purament motors i de socialització, ja estem treballant de manera interdisciplinària (proposta 1).

Ara bé, si s'estructura el currículum i per extensió la sessió de manera integrada, és quan apareix la possibilitat relacionar el moviment en altres conceptes fins i tot que es materialitzen en l'adquisició dels llenguatges (motors primer i progressivament verbals).

PLANIFICACIÓ!!

Metodologia:

Es defineix com el camí o camins que porten a aconseguir l'aprenentatge (Sicilia i Delgado, 2002).

- El joc lliure: aprendre a partir de les seues possibilitats motrius en l'espai definit (experimentació).
- El joc espontani: aprendre a partir de la connexió entre la tasca i els seus interessos (experimentació + exploració del seu cos i de l'entorn).

El valor de les parades:

Incidir en "les normes" o destacar si s'han complit.

Adaptar-se a les necessitats (neteja, anar al lavabo, paquet, mocs...).

Les parades poden estar planificades (objectiu de progressiu assentament d'aprenentatges) o sense determinar (adaptades al context).

Metodologies basades en el moviment

CEMEDETE:

Té com a objectiu el desenvolupament de les **habilitats motrius** de l'infant, així com l'estimulació primerenca de la **parla** i l'adquisició d'hàbits d'autonomia.

<https://goo.gl/oUUnmC>

PSICOMOTRICITAT VIVENCIADA:

El moviment és iniciat i executat pel mateix infant, és a dir, és un moviment espontani, en què **el cos està al servei del moviment**. Es dóna una major creativitat, ja que se li proposa un espai i uns materials en què s'interactua sense idees preconcebudes, de manera lliure.

<https://goo.gl/fmshOy>

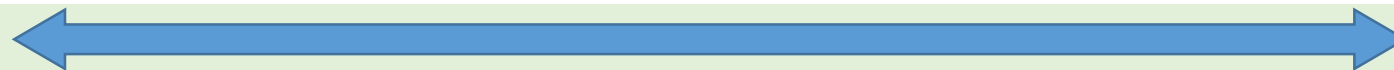
MÈTODE LOCZY:

El valor de l'activitat autònoma, basada en la iniciativa de l'infant que sorgeix del seu propi interès, que li proporciona una satisfacció per la qual s'esforça a tenir un bon resultat. Es parteix de la construcció d'un entorn estimulant i ric que desperta el seu interès.

<https://goo.gl/whJWNy>

Els estils d'ensenyament:

Manament directe	Asignació de tasques	Ensenyança recíproca	Autoavaluació	Inclusió	Descobrimient guiat	Resolució de problemes	Programa individualitzat	Estil per alumnes iniciats	Autoensenyança
Instrucció directa					Indagació		Disseny de l'aprenent		

Màxima directivitat
Mínima implicació cognitiva

Mínima directivitat
Màxima implicació cognitiva

(Mosston i Ashworth,

Els estils d'ensenyament:

- ▶ **Basats en la instrucció directa:**
  - Comandament directe.
  - Assignació de tasques.
  - Ensenyament recíproc.
  - Autoavaluació.
  - Inclusió.
- ▶ **Basats en el descobriment:**
  - Descobriment guiat.
  - Resolució de problemes.
- ▶ **Basats en el disseny de l'alumne.**
  - Programa individualitzat.
  - Estil per a alumnes iniciats.
  - Autoensenyament.

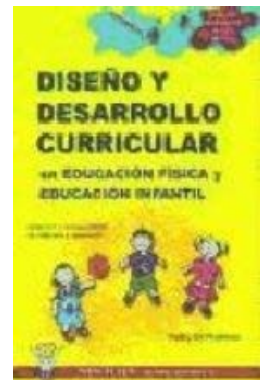

Algunes conclusions...

- Planificar suposa traçar un pla d'acció, no una prescripció per a promoure l'aprenentatge.
- Les sessions són muntatges o històries que cal muntar i que tenen inici, desenvolupament i final.
- Les classes d'EF en l'EI poden muntar-se de moltes maneres, però principalment es donen aïllades o integrades en la resta d'activitats de la programació.
- En qualsevol cas, es valora arribar als objectius o continguts a partir del joc lliure o espontani (de manera premeditada, no a l'atzar).
- Des de la filosofia de l'EI i des del "nostre" enteniment, caldria que les classes d'EF es desenvoluparen juntament amb la resta de continguts.
- Hi ha diverses metodologies i estils d'ensenyament que cal triar de manera intencional.

Referències bibliogràfiques

- López-Pastor, V. (2004) *La Educación Física en el Educación Infantil*. Miño y Dávila ed. Madrid.
- Gil-Madrona, P. (2003). *Diseño y desarrollo curricular en educación física y educación infantil*. Sevilla. Wanceulen.
- Mosston, M. y Ashworth, S. (1993): *La enseñanza de la educación física. La reforma de los estilos de enseñanza*. Hispano Europea, Barcelona.

<p>Pràctica Aula tema 3: «Investigació Narrativa»: Creació de coneixement a partir del relat fictici.</p>	<p>Integrants del grup:</p>
<p>INTRODUCCIÓ:</p>	
<p>«Hi ha qui diu que els éssers humans som eminentment éssers narratius (Frank, 1995). Això vol dir que donem sentit a la nostra existència mitjançant els relats, contes o narracions en què encaixem i organitzem les situacions, personatges i escenaris de la nostra vida que alhora han estat seleccionats per la nostra memòria.»</p> <p>Frank, A. (1995). <i>The wounded storyteller</i>. Nuevo York: Sage.</p>	
<p>INSTRUCCIONS INICIALS:</p>	
<p>El tema 3 s'anomenarà «Les classes d'EF a l'EI». N'hi ha una bona part que està feta, creada i una altra que està per fer. Aquesta pràctica ens servirà per a arrodonir el tema 3.</p> <p>Per a aconseguir-ho farem la següent pràctica grupal:</p> <p>1a part: (20-30 min)</p> <p>M'agradaria que penseu individualment i/o redacteu un breu relat de vida que podria tenir com a títol «l'EF en l'EI: els meus records i les meues experiències en les pràctiques d'EI».</p> <p>2a part: (1 hora)</p> <p>Vull que poseu els vostres relats en comú i que entre tots construïu un relat fictici (suma de totes les aportacions). L'extensió ha de ser com a mínim d'una cara de full i com a màxim de tres. El tipus de lletra serà Arial de 12 punts amb interlineat d'1,5.</p> <p>Aquest relat serà el que pujareu a Moodle.</p> <p>3a part: (20 min)</p> <p>Comentaris generals, idees, coses que voleu compartir. Podríem construir pràcticament un relat de «tota la classe».</p>	
<p>ESPAI PER A LA PRÀCTICA:</p>	

Tema 4. L'educació motriu en el Currículum de l'EI: anàlisi crítica i reflexió

Didàctica de l'educació física de l'educació infantil

Curs 2017/2018

Jorge Lizandra Mora (PhD)

Índex de continguts:

- Definició del currículum de l'EI
- Nivells de concreció curricular
- Teories curriculars
- Elements del currículum de l'EF en l'EI
- Conclusions

Per a començar...

Definició del currículum d'EI

El currículum es pot entendre des de diverses concepcions.

Descriptiva/prescriptiva: és “el programa estructurat de continguts” que determina què, com i per què han d'aprendre els infants.

Inductiva/pràctica: és tot el conjunt d'experiències educatives que experimenta el xiquet o la xiqueta sota la direcció dels professionals de l'educació.

En tots els casos el currículum ha de complir dues **funcions bàsiques**:

- Servir com a guia a la pràctica docent en què es posen en joc els mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cada un dels ensenyaments regulats per la llei.
- Fer explícites les intencions del sistema educatiu.

Nivells de concreció curricular:

DECRET DE MÍNIMS DE L'ESTAT. RD (1630-2006)

CURRÍCULUM OFICIAL. CCAA DECRET (37/2008 i 38/2008)

CENTRE, DEPARTAMENT: PROGRAMACIONS DOCENTS (PEC, PCC)

PROFESSORAT: PROGRAMACIÓ (DIDÀCTICA) GENERAL D'AULA (PGA)

PROFESSORAT: MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Teories curriculares:

De veritat?
Divendres?
Última hora?

VAMOS A
"JUGAR"

Teories curriculars: text 1

“Hem vist com es proposen 3 grans àrees de continguts per a l’aconseguint dels objectius del primer i el segon cicle d’educació infantil.

Àrea I. El coneixement de si mateix i l’autonomia personal.

Àrea II. Coneixement del medi físic, natural, social i cultural.

Àrea III. Els llenguatges: comunicació i representació.”

“Una de les accions clau dels mestres serà passar dels objectius generals als específics d’acord als principis de procediment del mètode X.”

(Adaptat)

Teories curriculars: text 2

“La millora de la pràctica consisteix a fomentar aquells valors legítimament acceptables. [...]. La millora de la pràctica transcendeix de la coneguda distinció entre procés i resultat, per a destacar la necessitat tant del procés com del resultat. [...] La qualitat dels resultats d’aprenentatge solament és, en el millor dels casos, un indicador indirecte de la possible qualitat del procés”

(Adaptat d’Elliot, 1991:67-68)

“La manera en què els mestres ensenyen l’educació física es veurà en gran mesura afectada per les característiques de context [...]. Per tant, el coneixement que es vol transmetre ha de ser prèviament provat en el context en què es desenvolupa la formació.”

(Adaptat de Tinning, 1992: 50)

Teories curriculars: text 3

“La visió del professorat com a agent transformador implica la responsabilitat de plantejar amb rigor qüestions al voltant del que s’ensenya, com s’ensenya i els objectius i finalitats que es persegueixen des d’un compromís social per transformar la societat.”

(adaptat de Giroux, 1990:65)

“La ideologia del control social es veu reforçada per programes d’activitats esportives de tipus recreacional que controlen la conducta dels estudiants mitjançant l’estructuració del seu temps lliure i fomenten, hàbits de conformitat, respecte a l’autoritat.”

(Kirk, 1990: 150)

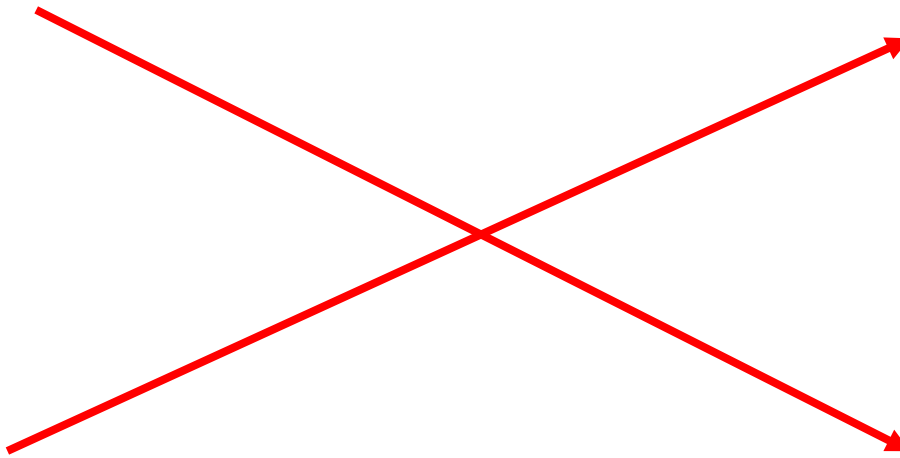
Teories curriculars

Text 1

racionalitat tècnica

Text 2

racionalitat crítica

Text 3

racionalitat deliberativa

Teories curriculars: tècnica, deliberativa, crítica...

Tècnica	Deliberativa	Crítica
<p>Mestre/a = tècnic, aplicador del currículum.</p> <p>Recerca de l'eficiència. (Com més sàpiguen millor)</p> <p>Més preocupat pel producte que pel procés.</p> <p>Els professors no són productors de teoria, sinó que reproduïxen les teories normalment enfocades a una lògica del rendiment.</p>	<p>Reacció a la racionalitat tècnica.</p> <p>Mestre = investigador en la pràctica (espirals d'investigació-acció)</p> <p>Preocupat tant pel procés com pel producte, evitant que aquest condicione el procés.</p> <p>Té un enfocament constructivista dels processos d'ensenyament-aprenentatge.</p>	<p>Reflexió sobre la pràctica professional i els elements que hi intervenen.</p> <p>Mestre = agent transformador del sistema.</p> <p>Manté una postura de qüestionament del currículum, alertant dels possibles interessos, ideologies que puguen estar-hi darrere.</p> <p>Es persegueix el canvi social que facilite l'autonomia mitjançant l'educació</p>

Teories curriculars: el currículum ocult... ?

Permet donar compte d'aquells elements de procés d'ensenyament-aprenentatge que es transmeten implícitament mitjançant la nostra manera de procedir (més que en el que diguem).

Reflexionar sobre el currículum ocult és rellevant pel fet de fer explícit allò que és implícit.

Exemple: es pot parlar de democràcia, tolerància i respecte als estudiants i al mateix temps actuar de manera intolerant, autoritària o simplement passiva.

“Allò que es diu i sobretot com es diu, està filtrat pel nostre sistema de creences, opinions, visions de la vida... Fer això explícit, lluny de desacreditar-nos, legitima la necessitat de ser crític tant en el que s'ensenya, com en el que s'aprèn”.
(Devís, 2001; Scraton, 1995)

ESPECIALMENT IMPORANT EN L'EI: No tenen la capacitat de filtrar allò que se'ls diu ni com se'ls diu. Per tant, hem de ser nosaltres que fem la reflexió prèvia.

Elements del currículum de l'EF en l'EI

Què
ensenyar?

Selecció dels **objectius** o els **continguts** segons els principis educatius.

Quan
ensenyar-ho?

Seqüenciació i temporalització dels **continguts** per a poder aconseguir els objectius.

Com
ensenyar?

Utilització d'un mètode i una **metodologia** d'ensenyament adequats.

Com donar-li
valor?

Avaluació de totes les decisions preses en el currículum utilitzant instruments apropiats al context en els moments d'intervenció adequats.

Elements del currículum de l'EF en l'EI

Objectius:

- Mostren la intencionalitat (racionalitat) del currículum.
- La rellevància dels objectius és “relativa”.

“Pedagogia per objectius”: Els objectius s'utilitzen per a prescriure els resultats del procés educatiu.

Teoria crítica: es planteja per què aquests objectius i no uns altres.

Nota: Recordar el valor del moviment segons Arnold.

Continguts:

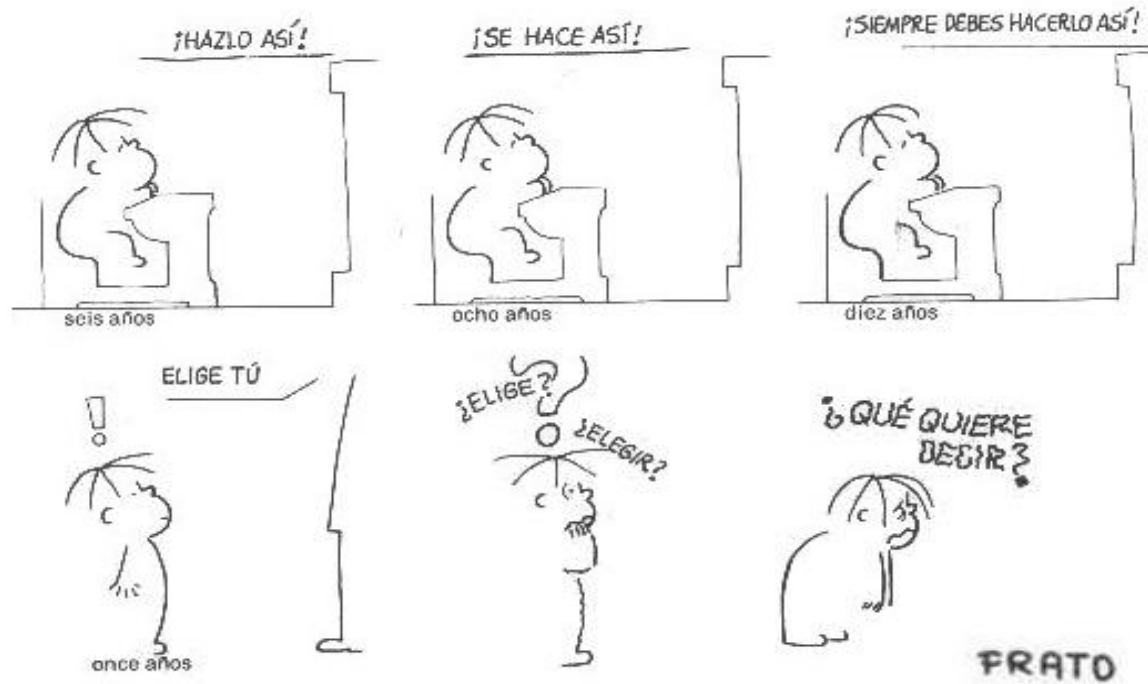
- Siga des d'un vessant més prescriptiu (seleccionar contingut del currículum) o des d'un vessant més inductiu, cal que siguen continguts culturalment valuosos i interessants (potser també útils) per a l'alumnat.

ÀREA I. EL CONEIXEMENT DE SI MATEIX I L'AUTONOMIA PERSONAL	
Bloc 1. El cos i la pròpia imatge	Bloc 1. El cos i la pròpia imatge
<ul style="list-style-type: none"> - Les parts del cos. - La relaxació global i segmentària. - El control i l'autonomia del cos. - El contacte corporal de la xiqueta i del xiquet amb els altres. - De l'agarrar inicial a l'agarrar voluntari. - Les situacions posturals. - El coneixement i el desenvolupament dels sentits : vista, oïda, olfacte, gust, tacte. - L'estimulació dels distints sentits. - El reconeixement i identificació de persones i objectes pròxims al seu entorn. - El reconeixement dels propis límits i possibilitats de percepció en situacions reals. - L'àmbit afectiu en l'Educació Infantil: la interacció amb els adults, el contacte corporal, les emocions positives i negatives, les necessitats biològiques, la veu, la carícia, el balanceig, els gestos, etc. - El coneixement de si mateix i dels altres i l'inici en l'aplicació de valors i normes elementals: la comunicació amb el gest, amb la mirada, amb el cos, amb la paraula, la imitació, etc. - El període d'adaptació. Condicions per a l'adaptació: l'entrevista amb els pares i mares, l'acceptació del fet que els seus fills i filles separen d'ells, l'ingrés escalonat al centre, l'organització de l'espai, etc. - Adquirir coneixements, hàbits i actituds que afavorisquen el creixement i desenvolupament personals. - Promoure experiències per a l'adquisició d'hàbits de vida saludable establint relacions entre la família, la institució i la comunitat. - Crear un ambient que afavorisca l'adquisició d'hàbits d'higiene, alimentació i orde.	<ul style="list-style-type: none"> - El cos humà. Característiques diferencials del cos. L'esquema corporal. El to, la postura, l'equilibri. - Sensacions i percepcions. Els sentits i les seues funcions. La confiança en les possibilitats i capacitats pròpies per a realitzar les tasques. Les necessitats bàsiques del cos. - Valoració i actitud positiva davant de les demostracions de sentiments, d'emocions i de vivències pròpies i dels altres, i el seu control gradual. - Acceptació i valoració ajustada i positiva de la pròpia identitat i de les seues possibilitats i limitacions, així com de les diferències pròpies i dels altres evitant discriminacions.

Segons David Kirk (pedagogia sociocrítica) no és suficient, l'escola té potencialitat crítica i reflexiva sobre l'aprenentatge dels alumnes.

Metodologia:

- Cap mètode és **neutral**. Qualsevol **transmet valors culturals** tant intencionadament com involuntàriament (currículum ocult).
- El mètode que es triu respon a una manera concreta d'entendre la relació mestre-alumne. **CAL SER COHERENT!**

“Una cosa és saber i una altra és saber ensenyar”

Ciceró, MT (any 106 aC)

Avaluació:

Com conèixer el valor del procés d'ensenyament- aprenentatge?

Avaluar com a judici,
sentència

VS

Avaluar com a donar
valor

Error com a element de
selecció

VS

Error com a possibilitat
d'aprenentatge

Quantitativa, qualitativa, observacional..., però convé avaluar tots els elements del procés (currículum, centre, professors, alumnes, recursos, etc.).

Algunes conclusions...

- Cal que el currículum de l'EI complisca unes pautes d'**adequació** (al context educatiu), **coherència** (entre les diverses parts) i **cohesió** (sentit complet i estructura).
- La manera de procedir en classe està allunyada de ser neutra. Normalment es parteix d'una concepció del currículum que ni tan sols és definitiva (reflexió i qüestionament professional).
- Els elements del currículum i la seua concepció són fonamentals per a dur a terme la funció docent de manera adequada.

Referències bibliogràfiques

Bàsiques:

- Gil-Madrona, P. (2003). *Diseño y desarrollo curricular en educación física y educación infantil*. Sevilla. Wanceulen.
- Lleixà, T (coord). (2005). *La educación infantil*. Vol. 1. Paidotribo. Barcelona

Complementàries:

- Devís, J. Los estudios del currículum y la educación física. En: Vázquez y Camerino (2001): *Bases educativas de la actividad física y el deporte*. Síntesis.
- Fraile, A. (2004). *Didáctica de la Educación Física. Una perspectiva crítica y transversal*. Manuales Universidad. Biblioteca Nueva. Madrid.
- Giroux, H. (1992). *Teoría i resistència en educació*. Siglo XXI eds. México.

Pràctica Aula tema 4: Proposta de jocs i activitats per al 2n cicle d'EI, programades de manera col·laborativa.

Integrants del grup:

INSTRUCCIONS INICIALS:

L'objectiu principal d'aquesta pràctica és seleccionar objectius, continguts i criteris d'avaluació del currículum per a crear propostes d'activitat relacionades amb l'EF per al segon cicle d'Educació Infantil.

Per a optimitzar el treball, podeu aprofitar si voleu per a pensar idees d'activitats relacionades amb el vostre projecte interdisciplinari.

Reunits en el vostre grup de treball cal que seguïu les indicacions següents per a fer la pràctica:

1a part: Dividiu el grup en 3 subgrups (parelles).

Cada parella triarà un màxim de dos objectius i dos continguts per a dissenyar una activitat relacionada amb una de les 3 àrees. En acabar aquesta part, cada gran grup tindrà 3 activitats, una de cada àrea de coneixement.

2a part: Heu de posar en comú les vostres activitats en el grup gran i redissenyar un joc/activitat que integre objectius i continguts de com a mínim 2 de les 3 àrees (si és possible les 3).

A més, haureu de seleccionar criteris d'avaluació que permeten avaluar aquesta activitat interdisciplinària.

3a part: Fent servir la fitxa que hi ha penjada en Moodle o una altra que tingueu vosaltres, cal que feu una fitxa de sessió/unitat en la qual expliqueu les 3 activitats de cada àrea i l'activitat conjunta, omplint els apartats que s'assenyalen en la fitxa.

Aquesta activitat serà la que pujareu a la tasca de Moodle.

NOTA IMPORTANT:

La tasca interdisciplinària o una variant adaptada es posarà en pràctica en el gimnàs el divendres 21 de març.

1a part: jocs/activitats de cada àrea

2a part: jocs/activitat relacionant les àrees

<p>Projecte i/o Unitat didàctica: APRENEM TOTES I TOTS A CUIDAR-NOS</p>	<p>Didàctica de l'Educació Física en l'Educació Infantil</p>	<p>Sessió núm.: 3</p>
<p>Objectiu/s</p>	<p>ÀREA 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adquirir hàbits relacionats amb el benestar, la seguretat personal, la higiene i la salut, així com d'orde, constància i organització relacionats amb les diverses tasques. - Prendre la iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció per a resoldre tasques senzilles i problemes de la vida quotidiana, reconeixent els seus límits i possibilitats, i buscant la col·laboració necessària. <p>ÀREA 2:</p>	
<p>Continguts</p>	<p>ÀREA 1 / Blocs 3 i 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El coneixement i l'ús dels instruments, tècniques, habilitats i seqüències en activitats pròpies de la vida quotidiana. (Bloc 3) - La salut i l'atenció d'un mateix. <p>ÀREA 2 / Blocs 1 i 2:</p>	
<p>Metodologia</p>	<p>El mètode anirà fluctuant en aspectes específics i globals, aprofitant la motricitat i altres elements del moviment per a solucionar un problema social.</p> <p>Concretament consistirà en el plantejament d'un problema mitjançant el qual es voldrà arribar a un aprenentatge general. En assemblea preguntem quina o quines podrien ser les solucions i després proposem una possible solució. Aquesta solució ens servirà per a dur a terme el joc que integrarà elements del problema i la solució. Finalment en assemblea, arribarem a les conclusions que resumirem en una cançó.</p> <p>ESTILS D'ENSENYAMENT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Resolució de problemes. (plantejament del problema i de la solució general) - Instrucció directa. (solució oferida pel mestre) 	
<p>ACTIVITAT/S</p>	<p>Situació / problema: Aina s'ha donat un colp al cap i li fa molt de mal.</p> <p>Després d'haver raonat i explicat què es podria fer en aquest cas, farem un joc en què simularem l'actuació que es faria, seguint un circuit d'objectius (FIGURA 1)</p> <div data-bbox="775 1507 1366 1845" data-label="Diagram"> </div> <p>Cançó:</p> <p>Quan em done un colp al cap, Tot i que fa bona cosa de mal, Ho tinc tot solucionat!</p>	

	<p>Primer, a la mestra avisaré. Segon, alguna cosa fresca em posaré. I finalment, molt millor em sentiré!</p>
 criteris d'avaluació	<p>ÀREA 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tenir cura del cos i de la higiene corporal, fomentant hàbits i actituds que ajuden a mantenir una salut mental i física adequada. <p>ÀREA 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar el coneixement del medi físic, natural, social i cultural com a marc en què estan situats els objectes d'aprenentatge amb què interactua i aplicar actituds de respecte i atenció cap a la naturalesa, la societat i la cultura. <p>ÀREA 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar la llengua oral de la manera més convenient per a una comunicació positiva amb els seus iguals i amb els adults, segons les intencions comunicatives, i comprendre missatges orals diversos, mostrant una actitud d'escolta atenta i respectuosa.
 Elements per a l'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Aplica la solució proposada o alternatives que també solucionen el problema. - Diferencia el color que està relacionat en el fred (blau), d'altres. - Es comunica en les persones i objectes (mestra, farmaciola). - S'interessa per l'estat de la persona que necessita ajuda.
 Atenció a la diversitat	No es contempla <i>a priori</i> , però s'adaptaria la sessió a les necessitats singulars.
 Interdisciplinarietat / transversalitat	<p>Relació d'elements motors i corporals amb elements musicals (interdisciplinari).</p> <p>Actitud d'atenció i cura per si mateix i els altres (transversal).</p>
 Referències bibliogràfiques	<p>Treball de 2n curs del cicle de grau superior en educació infantil. "Aprendemos todos a cuidarnos". Autores: Desirée Vila Martínez, Lucia Puchol Llopis, Sherezade Cuenda Cardos, Chelo Micó Martínez, Judith Martínez Soler.</p>

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

CANÇONS PER A TREBALLAR PARTS DEL COS "MAINASONS"

EN GRUP, ACCEDIU ALS VÍDEOS I FEU LES DANSES.

1. EN JOAN PETIT QUAN BALLA: <https://goo.gl/DUuUyh>

2. HEI BUGUI BUGUI!: <https://goo.gl/hGh530>

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

“MAYUMANÀ”

1. DIVIDIU EL GRUP EN DOS SUBGRUPS I TRIEU 3 CANÇONS. HEU DE FER QUE ELS COMPANYS ENDEVINEN LES CANÇONS FENT SONS AMB EN EL PROPI COS O AMB ALTRES MATERIALS.

NOTA: solament si no aconsegueixen endevinar-la, podreu fer gestos...

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

EL PODER DELS SENTITS

1. DIVIDIU EL GRUP EN PARELLES. CADA PARELLA TRIARÀ 3 OBJECTES DEL MAGATZEM DE MATERIAL I ELS DEIXARÀ AL BANC PERQUÈ EL COMPANYY ELS ENDEVINE AMB ELS ULLS TAPATS.
2. LA MEITAT DEL GRUP TRIARÀ 6 OBJECTES PERQUÈ L'ALTRA MEITAT ELS ENDEVINE.

NOTA: quan una persona o un subgrup acaba, es canvien els rols.

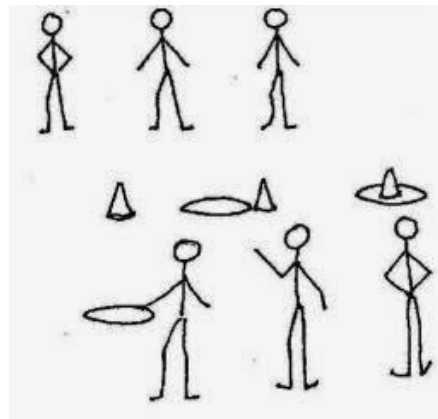
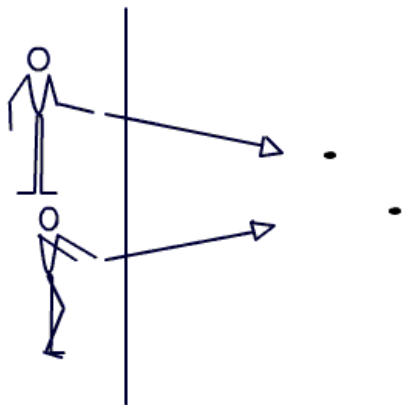

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

MILLORA LA PUNTERIA!

1. DIVIDIU EL GRUP EN DOS SUBGRUPS.
2. UN SUBGRUP JUGA A ENCERTAR LA RATLLA I L'ALTRE A CLAVAR EL CÈRCOL EN EL CON.

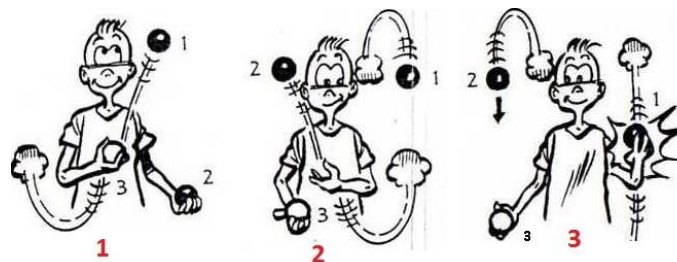
NOTA: heu de canviar de joc a la meitat del temps.

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

QUI SERÀ EL MÉS HÀBIL?

1. PRIMER, FORMEU UN ROGLE I SENSE SOLTAR LES MANS, CAL ANAR PASSANT EL CÈRCOL. DESPRÉS, PER PARELLES JUGUEU A PASSAR EL CÈRCOL EN MOVIMENT, A BOTAR-LO, A CÓRRER DAVANT D'ELL.
2. PROVEU DE FER MALABARS AMB 2 O 3 PILOTETES.

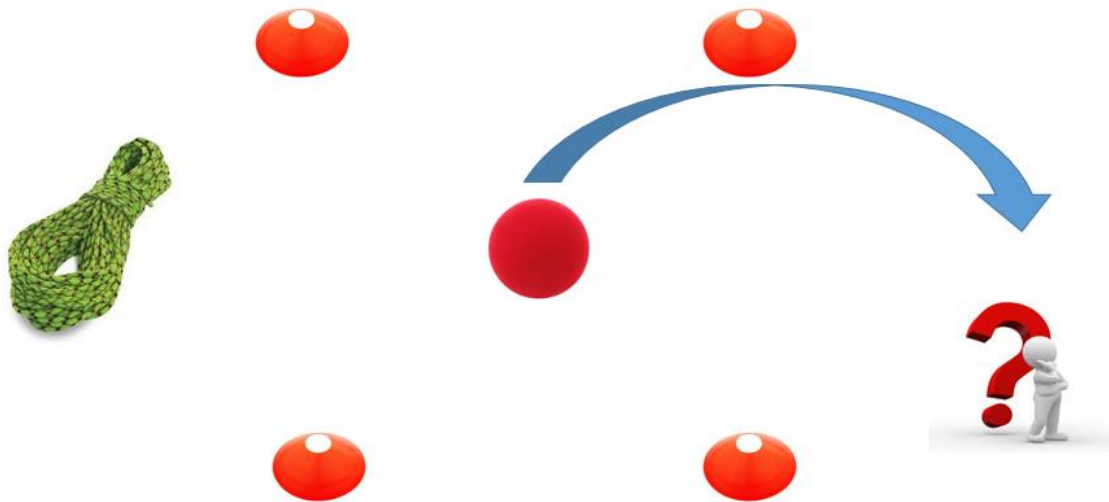

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

QUI HO ACONSEGUIRÀ?

1. HEU D'ACONSEGUIR TRAURE LA PILOTA DEL QUADRAT FENT SERVIR CORDES I SENSE QUE NINGÚ ENTRE DINS DE L'ÀREA DE CONS.

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

I SI JUGUEM EN DUES CORDES?

1. HEU DE TRAVESSAR AL CAMP CONTRARI PASSANT PER LES CORDES.

NOTA: si aconseguiu passar-les individualment, proveu per parelles o fins i tot grups...

Tema 6. El cos, la pròpia imatge corporal i el benestar personal

TREBALLEM LA POSTURA?

1. PRIMER CAL QUE TREBALLEU EN L'EQUILIBRI I DESEQUILIBRI I QUE TINGUEU EN COMPTE LA IMPORTÀNCIA DE LA COL·LABORACIÓ I LES AJUDES.
2. DESPRÉS, PROVEU DE FER ALGUNA D'AQUESTES FIGURES PER PARELLES O EN GRUP.

Tema 4. Didàctica de la motricitat en l'EI: sobre metodologia i avaluació

Didàctica de l'educació física de l'educació infantil
Curs 2017/2018

Jorge Lizandra Mora (PhD)

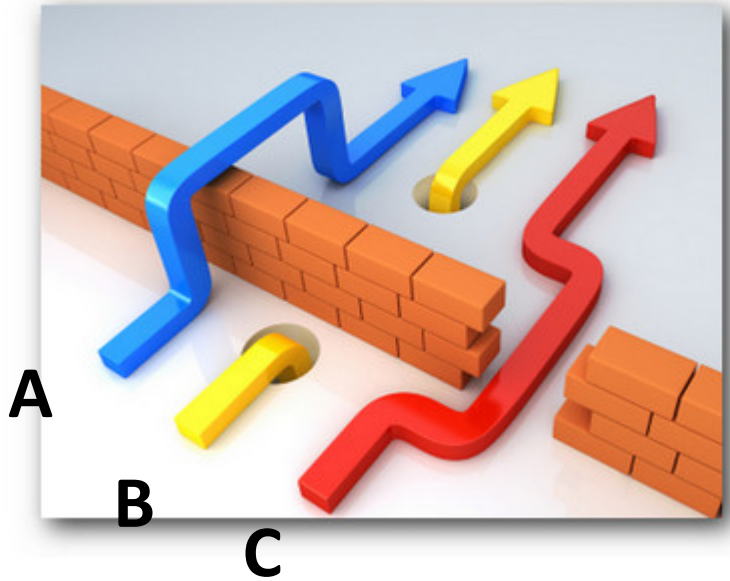
Índex de continguts:

- Sobre Metodologia...
Diferències entre Metodologia i estils d'ensenyament.
Metodologies basades en el moviment.
- Sobre Avaluació...
Les 5 “?” clau de la bona avaluació.
Instruments d'avaluació dels aspectes motors.
Un exemple pràctic d'avaluació.
- Conclusions.

Per a començar...

METODOLOGIA

ESQUEMA CORPORAL

ESTIL D'ENSENYAMENT

COMANDAMENT DIRECTE

Metodologia: (temes 3 i 4...)

Metodologia:

Es defineix com el camí o camins que porten a aconseguir l'aprenentatge (Sicilia i Delgado, 2002)

- El joc lliure: aprendre a partir de les seues possibilitats motrius en l'espai definit (experimentació).
- El joc espontani: aprendre a partir de la connexió entre la tasca i els seus interessos. (experimentació + exploració del seu cos i de l'entorn).

El valor de les parades:

Incidir en "les normes" o destacar si s'han acomplit.

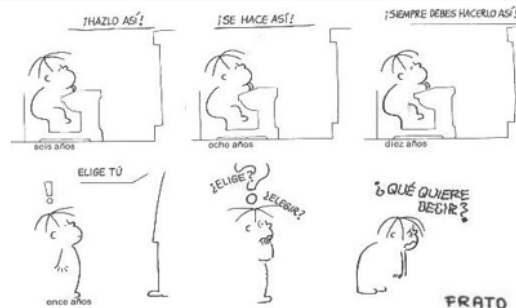
Adaptar-se a les necessitats (neteja, anar al WC, paquet...mocs...)

Les parades poden estar planificades (objectiu de progressiu assentament d'aprenentatges) o sense determinar (adaptades al context).

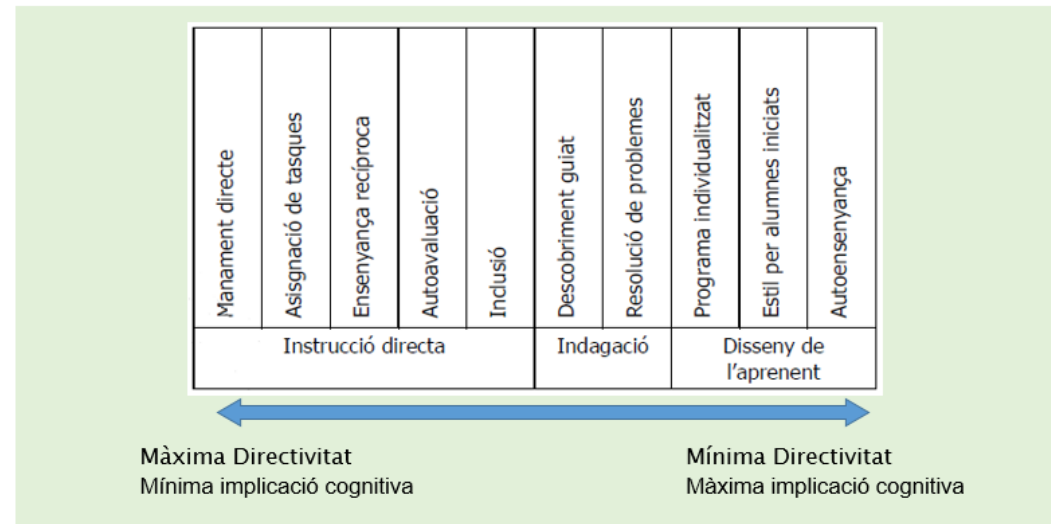

Metodologia:

- Cap mètode és **neutral**. Qualsevol **transmet valors culturals** tant intencionadament com involuntàriament (currículum ocult).
- El mètode que es trie respon a una forma concreta d'entendre la relació mestre-alumne. **CAL SER COHERENT!**

Els estils d'ensenyament:

(Mosston i Asworth, 1993)

"Una cosa és saber i altra és saber ensenyar"

Cicerón, MT (año 106 A.C)

Metodologia:

- Es defineix com el camí o camins que porten a aconseguir l'aprenentatge. (Sicilia i Delgado, 2002)

Estils d'ensenyament:

- NO ÉS UN MÈTODE D'APRENTATGE:

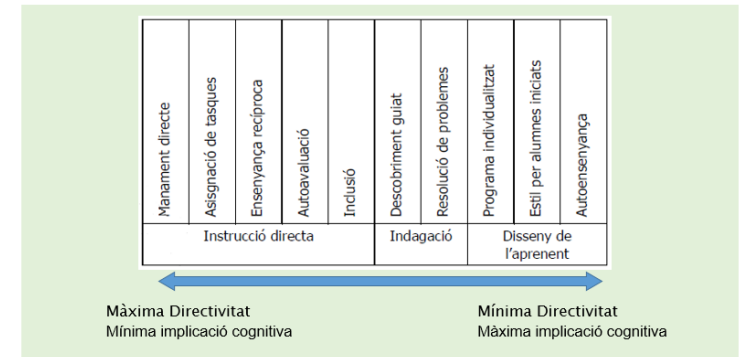
“En el camí cap a l'aprenentatge” es poden fer servir diversos estils d'ensenyament.

Un mateix estil d'ensenyament es pot utilitzar mitjançant diferents metodologies.

- NO ÉS UN RECURS DIDÀCTIC (ho veurem...)

És la manera en què s'adopten les relacions entre el docent i els estudiants en el procés d'ensenyament aprenentatge.
(Sicilia i Delgado, 2002)

Els estils d'ensenyament:

(Mosston i Asworth, 1993)

Metodologies basades en el moviment

CEMEDETE:

Té com a objectiu el desenvolupament de les **habilitats motrius** de l'infant, així com l'estimulació primerenca de la **parla** i l'adquisició d'hàbits d'autonomia.

<https://goo.gl/oUUnmC>

PSICOMOTRICITAT VIVENCIADA:

El moviment és iniciat i executat pel mateix infant, és a dir, és un moviment espontani, en què **el cos està al servei del moviment**. Es dóna una major creativitat, ja que se li proposa un espai i uns materials en què s'interactua sense idees preconcebudes, de manera lliure.

<https://goo.gl/fmshOy>

MÈTODE LOCZY:

El valor de l'activitat autònoma, basada en la iniciativa de l'infant que sorgeix del seu propi interès, que li proporciona una satisfacció per la qual s'esforça a tenir un bon resultat. Es parteix de la construcció d'un entorn estimulant i ric que desperta el seu interès.

<https://goo.gl/whJWNy>

Avaluació:

Com conèixer el valor del procés d'ensenyament-aprenentatge?

Avaluar com a judici,
sentència

VS

Avaluar com a donar
valor

Error com a element de
selecció

VS

Error com a possibilitat
d'aprenentatge

Quantitativa, qualitativa, observacional..., però convé avaluar tots els elements del procés (currículum, centres, professors, alumnes, recursos, etc.).

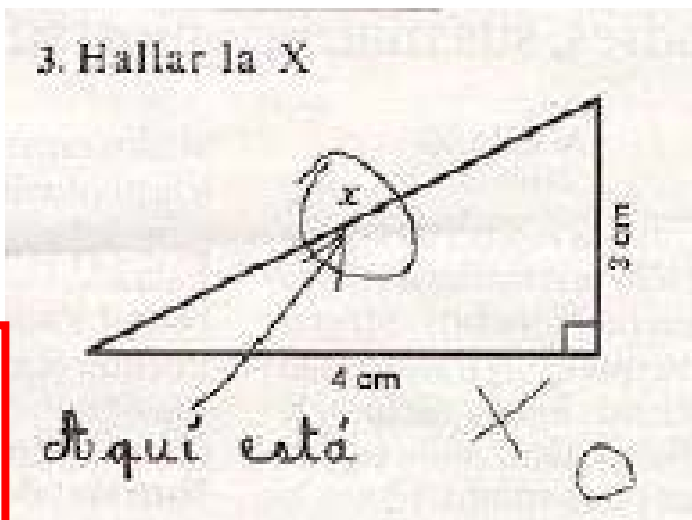
Quina valoració faries tu...?

El estudiante que sacó injustamente cero en un examen

- Pregunta 1.** ¿En qué batalla murió Napoleón?
- En la última.
- Pregunta 2.** ¿Dónde fue firmada la Declaración de Independencia?
- Al final de la página.
- Pregunta 3.** ¿El río Ravi corre en qué estado?
- Líquido.
- Pregunta 4.** ¿Cuál es la primera causa de divorcio?
- El matrimonio.
- Pregunta 5.** ¿Qué no se puede comer nunca al desayuno?
- El almuerzo y la cena.
- Pregunta 6.** ¿A qué se parece la mitad de una manzana?
- A la otra mitad.
- Pregunta 7.** Si tiramos una piedra roja en el mar azul, ¿qué te pasará?
- Se mojará.
- Pregunta 8.** ¿Cómo puede permanecer un hombre 8 días sin dormir?
- Durmiendo de noche.

- un muro en diez horas, ¿cuánto tiempo les toma a dos hombres construir el mismo muro?
- Ningún tiempo, el muro ya está construido.
- Pregunta 12.** ¿Cómo se puede dejar caer un huevo desde un piso de concreto sin quebrarlo?
- De cualquier manera, un huevo crudo no puede caer desde un piso de concreto.
- Pregunta 13.** ¿Cómo te llamas?
- No me llamo, me llaman por mi nombre.
prof.cazabonne@hotmail.fr

**AVALUACIÓ
IRRELLEVANT**

EXAMEN DE HISTORIA
NOMBRE: Natalia Paris
CALIFICACION: **I-**
1. Complete el enunciado:
Simon Bolivar murió en Fevro

Les 5 “?” clau de la bona avaluació

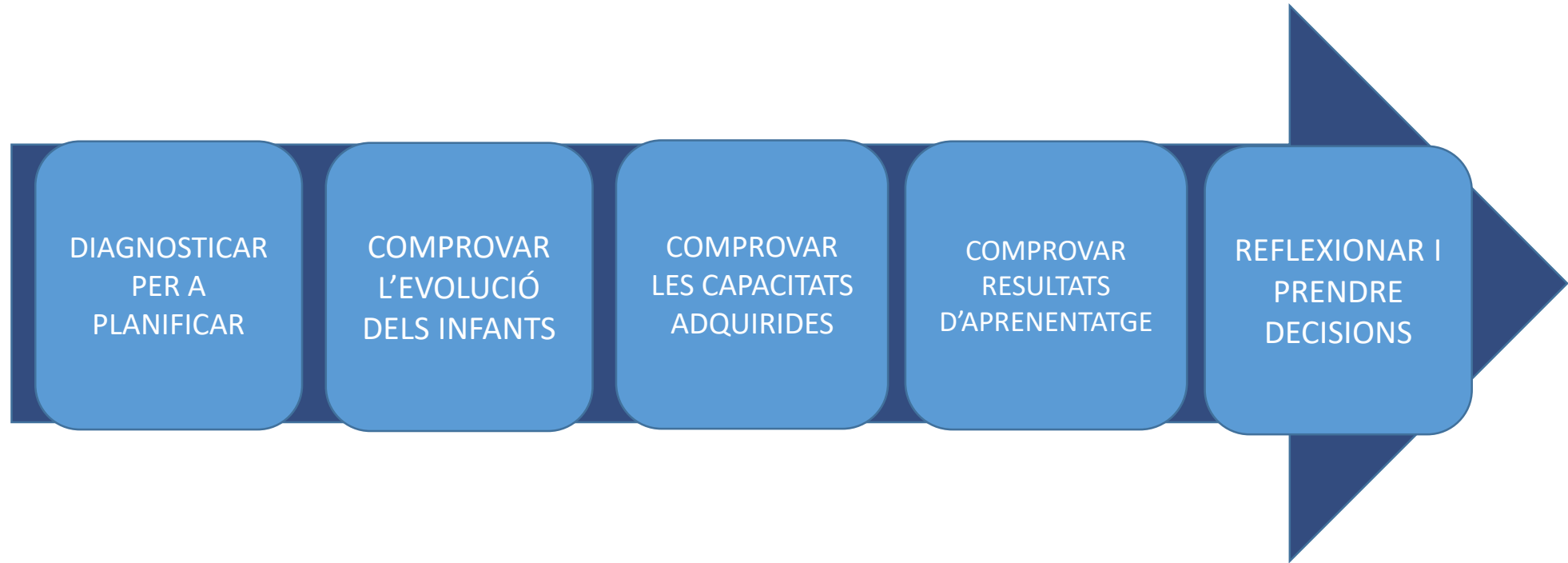
Gil-Madrona (2004)

Evitar l'avaluació superficial...

LA EVALUACIÓN

Per a què avaluar?

Què avaluar?

SENTIT AMPLI

- El currículum de l'EI.
- El context.
- Els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Els materials curriculars.
- El clima de la classe
- La mateixa avaluació (meta-avaluació).

SENTIT GENERAL

- Relacions afectives de l'alumne, amb els companys i els mestres.
- Adaptació a l'escola.
- L'evolució de la seua personalitat i capacitats físiques, psíquiques i socials.

SENTIT ESPECÍFIC

- El desenvolupament motor.
- El control corporal (lateralitat, coordinació, relaxació, la locomoció).
- La manipulació.
- L'estructuració de l'espai.
- L'expressivitat corporal (estats d'ànim, les emocions).
- La sociabilitat.
- La cooperació.
- L'adquisició de normes.

Quan avaluar?

Avaluació com a procés **vs.** Avaluació com a resultat

ABANS

INICIAL
DIAGNÒSTICA
PRÈVIA

Informació sobre la situació de partida en començar el procés (base del constructivisme).

Conèixer i comprendre la diversitat dels alumnes.
Adaptació del procés a la realitat de l'aula.

DURANT

FORMATIVA
CONTÍNUA
DEL PROCÉS

Informació sobre el funcionament en el procés.
Introduir mètodes o tècniques que milloren el procés.
Ajustar el procés als resultats observats.

DESPRÉS

FINAL
SUMATIVA
ACREDITATIVA

Recopilació de dades de tot el procés.
Validació de la planificació inicial.
Base informativa per a les famílies i per a la planificació del següent procés.

Qui o quins avaluar?

ESCOLA?

MESTRE A ESTUDIANT?

ESTUDIANTS?

ESTUDIANTS A
ESTUDIANTS?

MESTRA/MESTRE?

MARES I PARES A ESCOLA?

AVALUACIÓ TRADICIONAL:

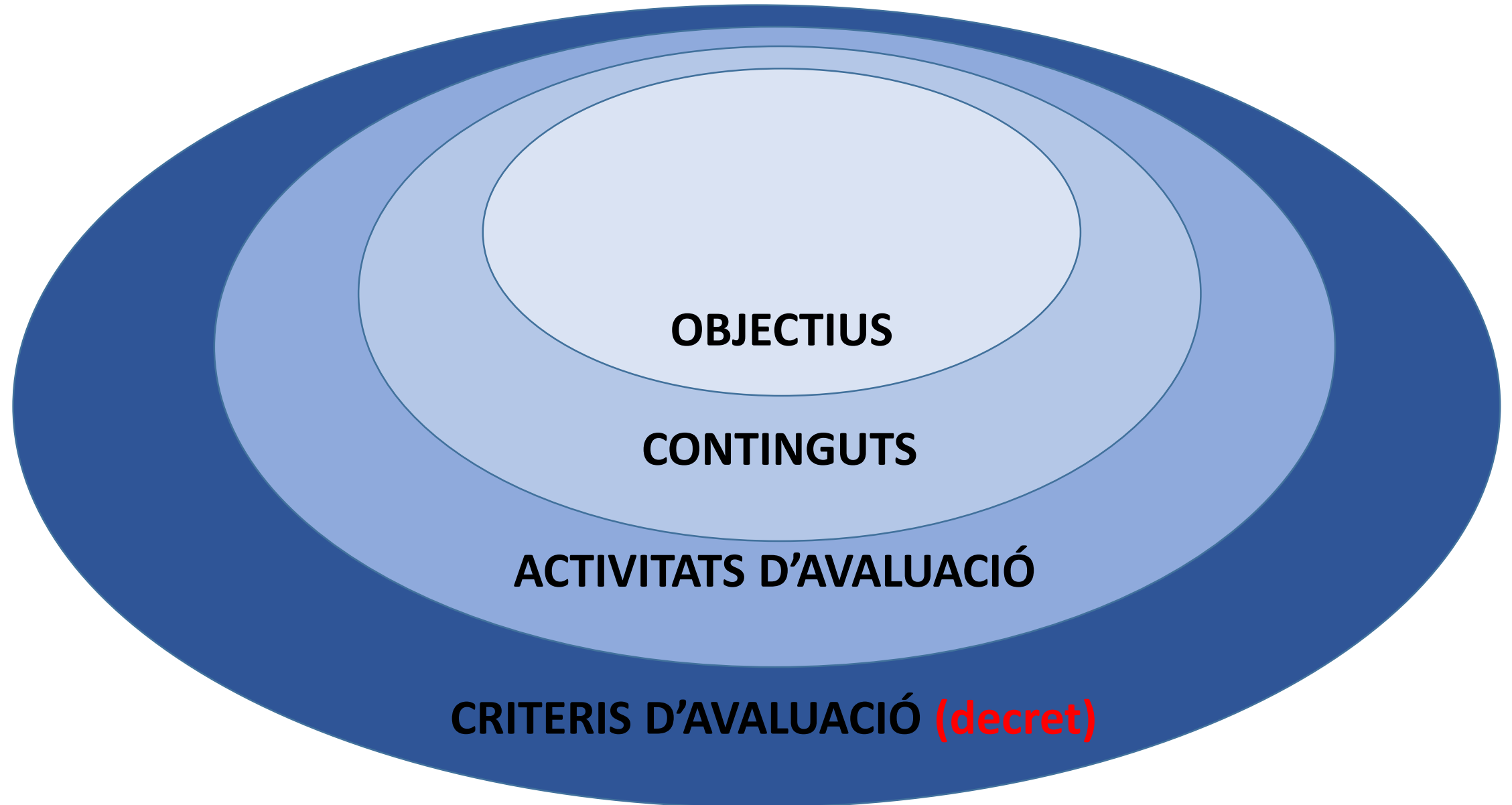
Mestra/mestre = expert.

AUTOAVALUACIÓ: l'estudiant o mestre sobre si mateix.

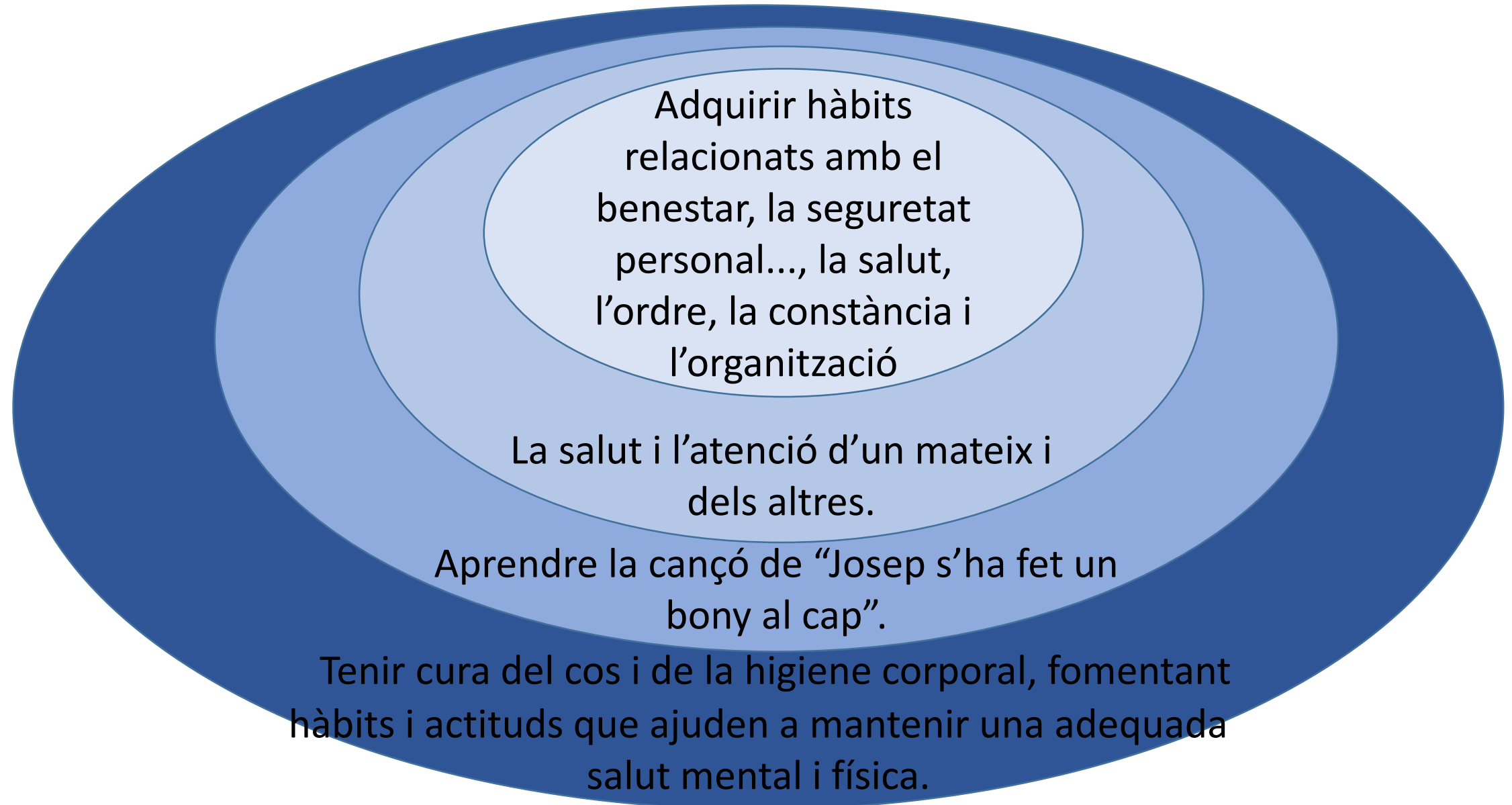
COAVALUACIÓ: entre estudiants, entre l'equip docent, el claustre...

HETEROAVALUACIÓ: mestres a alumnes, alumnes a mestres, escola a mestres, alumnes a escola...

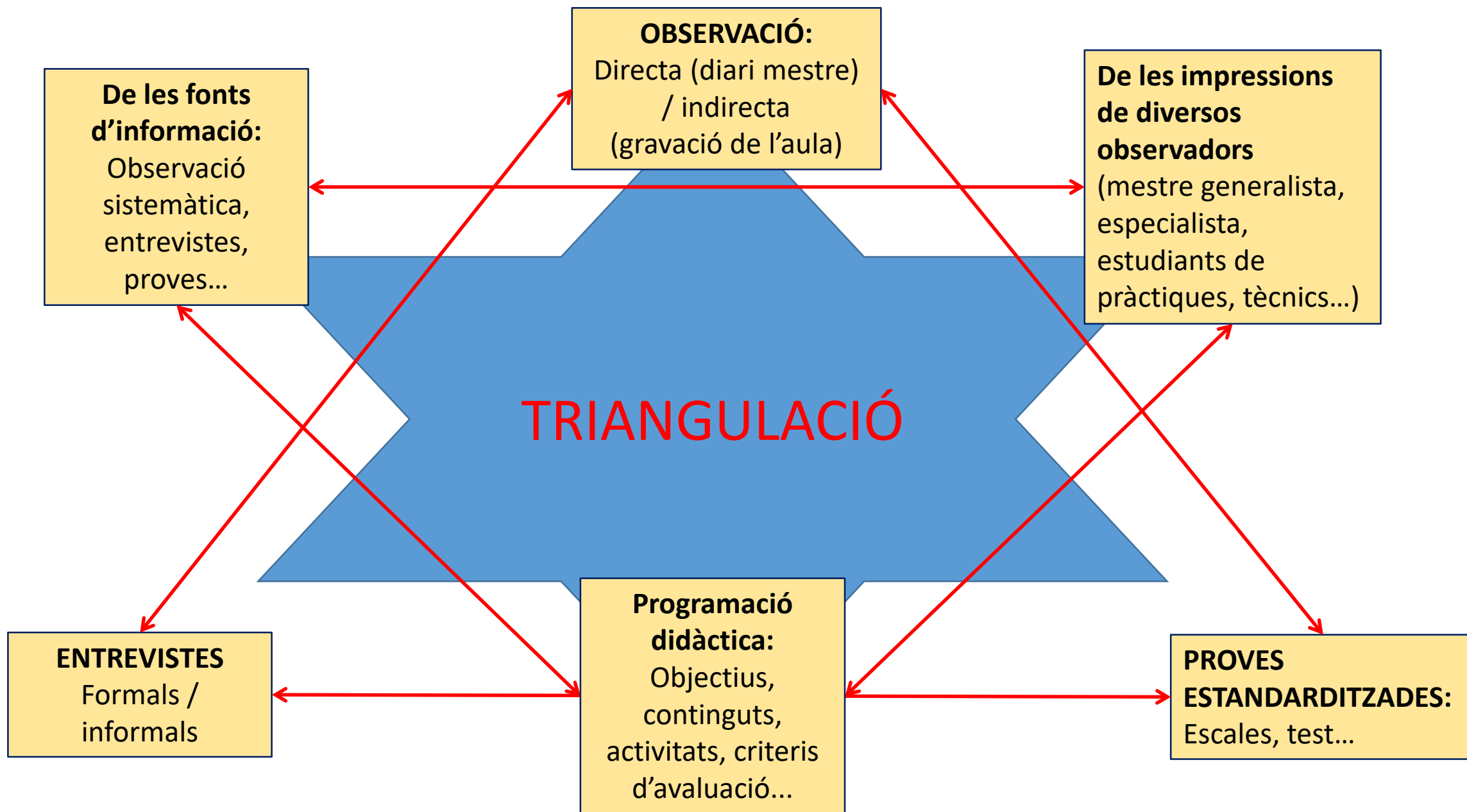
Com avaluar?

Com avaluar? : exemple aplicat a l'EF en l'EI

Com avaluar?

Instruments d'avaluació dels aspectes motors...

CUESTIONARIO DE APRECIACIÓN DEL PROCESO DE APRENDIZAJE	
FASES: Inicial, formativa-procesual y final o de retroalimentación.	OBSERVACIONES
1.- Inicial: Conocimientos previos que tiene el niño en su dimensión psicomotriz:	
1.1.- Coordinación corporal:	
* Coordinación de movimientos. Desplazamientos: Camina y corre. Salta sin dificultad. Salta con los dos pies juntos hacia delante. Salta con los dos pies hacia atrás. Sube escaleras con soltura Realiza movimientos rítmicos. Controla las distancias. Controla la dirección. Se desplaza por rampas. Coordina los movimientos al reptar. Camina con las cuatro extremidades. Se cae con facilidad.	
* Equilibrio: estático y dinámico.	
* Tono muscular y relajación. Se mueve continuamente Se relaja con facilidad.	
1.2.- Trabajo con el cuerpo.	
* Esquema corporal: cabeza, tronco, extremidades	
* Lateralidad: mano, pie.	
1.3.- Trabajo sensorial: visual, auditivo, táctil, gustativo, olfativo.	
1.4.- Orientación y organización espacio-temporal.	
* Orientación espacial (fuera, cerca, lejos, delante, detrás, arriba, abajo, encima, debajo, en el bode).	
* Orientación temporal (más tiempo, poco tiempo, menos tiempo, lento, rápido, despacio, deprisa, más joven, más viejo, día-noche, antes,	

después, ahora, ayer-hoy-mañana, mañana-mediodía-tarde.	
1.5.- Coordinación óculo-manual.	
* Utiliza las manos para retener o desviar algo que le va golpear.	
* Coordina los movimientos para dar una patada a un balón.	
* Coordina los movimientos para botar un balón.	
* Encesta una pelota en un aro.	
2.- Fase procesual, formativa. Desarrollo de los aprendizajes de las dimensiones psicomotrices.	
2.1.- Grado de desarrollo que están alcanzando las capacidades de los alumnos: Motrices Cognitivos Afectivos Relacionales	
2.2.- Dificultades encontradas en su relación a las estrategias metodológicas.	
2.3.- Dificultades encontradas en relación a otros niños.	
2.4.- Dificultades encontradas en relación a los objetivos propuestos.	
3.- Fase final o de retroalimentación.	
¿Cuál ha sido el grado de asimilación de los contenidos conceptuales, procedimentales y actitudinales?	
¿Cuál es la situación del niño para enfrentarse a los siguientes aprendizajes?	
¿Qué modificaciones o mejoras hay que establecer?	

Instrumentos d'avaluació dels aspectes motors...

ESCALA PARA VALORAR EL PROYECTO CURRICULAR DE ETAPA DE EDUCACIÓN INFANTIL Cuestiones que harán referencia al diseño o su planificación, a su desarrollo o su proceso y a sus logros (inicial, procesual y final).		OBSERVACIONES
En su diseño 1.- El proyecto curricular (sus objetivos, contenidos, metodología y evaluación) es adecuado a la realidad y necesidades de los alumnos. 2.- Los contenidos están basados en los conceptos previos de los alumnos, de tal forma que se produzcan aprendizajes significativos. 3.- Es acorde la distribución y secuenciación de objetivos y contenidos a las condiciones contextuales (en nuestro caso a la sala de Educación Motriz, gimnasio, patio,...) 4.- Están bien determinadas las técnicas e instrumentos de evaluación y su utilización. 5.- Recoge el formato y contenido de información a las familias. 6.- Contempla las medidas de atención a la diversidad. 7.- Tiene prevista la revisión del PC y en la misma participan de todos los maestros del ciclo.		
En su desarrollo. 8.- Es válida la secuenciación de objetivos por ciclos. 9.- Está dando respuestas a las expectativas iniciales, a los objetivos marcados. 10.- La metodología planificada está siendo válida. 11.- Las estrategias de evaluación empleadas han sido válidas. 12.- Las informaciones que se facilitan a las familias son fácilmente comprensibles. 13.- Las medidas de atención a la diversidad son correctas. 14.- Hay discrepancias entre lo planificado y lo desarrollado.		
En sus resultados. 15.- Ha conseguido los resultados esperados. 16.- Ha satisfecho a la comunidad educativa. 17.- Grado de valoración del PC por parte del equipo de etapa de Educación Infantil. 18.- El valor educativo añadido en el alumnado es el esperado.		
Propuestas de modificación y mejora		

Tabla 3: Indicadores para evaluar el proyecto curricular en la Educación Infantil.

CUESTIONARIO DE VALORACIÓN DEL PROCESO DE ENSEÑANZA En este cuestionario tendremos en cuenta las relaciones interactivas, la organización de la sala de Educación Física, la coordinación de los distintos maestros de la etapa y el tratamiento a la diversidad				
	SIEMP	FREC	A VECES	NUNCA
1.- ¿Los niños disfrutaban con las actividades que les planteamos?				
2.- ¿Van contentos a la clase de Educación Física?				
3.- ¿Establecemos unas normas que guían toda la sesión?				
4.- ¿El ambiente físico de la sala es seguro?				
5.- ¿Se cuidan los materiales?				
6.- ¿Qué importancia concedemos a las relaciones del niño?				
7.- ¿Hay suficientes materiales para llevar a cabo las actividades o ejercicios planteados?				
8.- ¿Se aprovechan todos los recursos y materiales disponibles?				
9.- La sala de educación motriz permite la realización de actividades individuales y colectivas?				
10.- ¿Qué importancia concedemos a las relaciones del niño con otros niños?				
11.- ¿La presentación de las actividades favorece la organización de los espacios de forma flexible?				
12.- ¿Está organizada la sala en función de las necesidades, de los intereses y de las motivaciones de los niños?				
13.- ¿Las actividades se realizan en un clima de afecto y seguridad?				
14.- ¿Los materiales son acordes con las actividades planteadas?				
15.- ¿Se sugieren distintas posibilidades de acción con las actividades propuestas?				
16.- ¿Se tienen en cuenta las rutinas y hábitos cotidianos de los niños?				
17.- ¿Las relaciones maestros-familia son de calidad?				
18.- ¿Existe una coordinación entre los maestros del ciclo en cuanto a la utilización de la sala de Educación Física en cuanto a los planteamientos desarrollados?				
19.- Las relaciones y coordinaciones entre los maestros se producen con regularidad y son de calidad?				
20.- En la sala ¿se respetan los ritmos del desarrollo de las actividades propuestas a los niños?				
21.- ¿Se tiene en cuenta el desarrollo psicomotor de cada niño? ¿Se realiza una enseñanza individualizada?				
Anotaciones, comentarios, consideraciones				
Propuestas de modificación o mejora				

Tabla 2: Hoja de registro sobre el proceso de enseñanza de la motricidad en la Educación Infantil.

Instruments d'avaluació dels aspectes motors...

CUESTIONARIO O ESCALA PARA LA VALORACIÓN DE LA PROGRAMACIÓN DE AULA				
En este cuestionario tendremos en cuenta los objetivos curriculares propuestos, los contenidos curriculares propuestos, las actividades presentadas, los materiales, medios y recursos utilizados y las estrategias metodológicas.				
VALORACIONES: TORAL ACUERDO, DE ACUERDO, EN DESACUERDO, EN TOTAL DESACUERDO.	TOT ACU	DE ACU	EN DESACU	TOT DESAC
1.- Los objetivos propuestos son acordes con el PPC.				
2.- Los objetivos son adecuados a las características de los niños y estos son alcanzables.				
3.- Los objetivos son validos para el desarrollo de las capacidades a desarrollar.				
4.- La organización de los contenidos ha sido adecuada				
5.- Se tiene en cuenta los conocimientos previos de los alumnos, su nivel de desarrollo psicomotor.				
6.- Tienen interés para los niños y niñas.				
7.- Persiguen unos aprendizajes.				
8.- Se plantean las actividades en forma de juegos o formas jugadas.(juego simbólico, juego dramático)				
9.- Contempla la programación el juego en consonancia con las características del niño en su etapa de desarrollo.				
10.- Potencian la creatividad y la imaginación.				
11.- Las actividades, los ejercicios que se preparan en las unidades didácticas son abundantes, variadas y contemplan la diversidad del alumnado.				

12.- Se utilizan los criterios y estrategias de evaluación decididos en el PC.				
13.- Los recursos utilizados han sido adecuados.				
14.- Los recursos utilizados han sido suficientes				
15.- Los materiales utilizados son motivantes, y producen placer, emoción y alegría al utilizarlos.				
16.- Ha sido buena la implicación e intervención del maestro en el desarrollo de las sesiones.				
17.- La metodología utilizada ha sido, motivante, para la etapa de Educación Infantil.				
18.- La metodología utilizada en los planteamientos motrices ha sido adecuada y válida para la etapa de Educación Infantil				
19.- La metodología utilizada ha permitido la participación de todos los niños y su implicación en las actividades propuestas.				
20.- La metodología ha favorecido la interrelación de todos los niños de la clase.				
21.- Se ha favorecido la perspectiva globalizadora.				
22.- Las actividades son motivantes. Potencian la capacidad creativa El tiempo asignado es adecuado Se adaptan a las capacidades de los alumnos.				
23.- Incluyen las programaciones medidas de atención a la diversidad.				
24.- Las programaciones incluyen la colaboración con las familias.				
25. La sala-gimnasio tiene la luminosidad y las medidas de protección arquitectónicas adecuadas				
26.- La organización de la sala y el tiempo				
27.- Ha sido suficiente el tiempo dedicado a cada Unidad Didáctica				
Anotaciones, comentarios, consideraciones				
Propuestas de modificación o mejora				

Un exemple pràctic d'avaluació

Lectura recomanada: «Sobre el papel de la evaluación y la forma de realizarla»

AVALUACIÓ COM A PROCÉS **FORMATIU**

CRITERIS D'ADEQUACIÓ I QUALITAT EDUCATIVA	LINIES I INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ	BONES PRÀCTIQUES DESTACABLES
<ul style="list-style-type: none"> - ADEQUACIÓ - RELLEVÀNCIA - VERACITAT - FORMATIVA - INTEGRADA - ÈTICA	<ul style="list-style-type: none"> - EL QUADERN DEL MESTRE - LES FITXES DE SESSIÓ (i unitats) - FITXES PER ALS ALUMNES - DINÀMIQUES I CICLES D'INVESTIGACIÓ-AVALUACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Les “narracions” de les sessions. - Els cicles de planificació-acció-anàlisi i replantejament. - Les fitxes d'observació individuals i grupals.

Problemes amb l'avaluació...

- Que s'associe a acreditació, control, selecció, injustícia...
- Que estiga únicament relacionada amb els objectius i no valore allò que sorgeix en el context i que, no estant planificat, també s'aprèn.
- Que es duga a terme solament al final i a l'inici o durant el procés.

QUE ESTIGA MAL PLANTEJADA

Clau de l'avaluació: l'anàlisi de la realitat...

<https://www.youtube.com/watch?v=d5nYHIDU8>

Algunes conclusions...

- La metodologia és el “camí per a l’aprenentatge”, metre que l’estil d’ensenyament se centra més en la relació docent-discent per a l’aprenentatge.
- L’avaluació ha de ser un procés ampli i rigorós, que tinga en consideració tant la raó de ser (per a què?), el contingut (què?), el temps (quan?), els participants (qui?) i el mètode (com?).
- Un dels elements fonamentals de la bona avaluació, juntament amb el sentit de globalitat és la coherència en el procés.

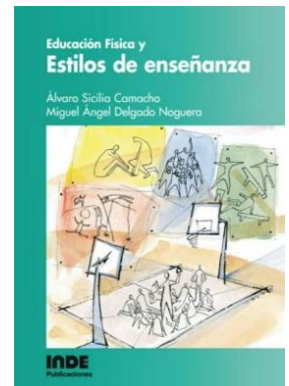
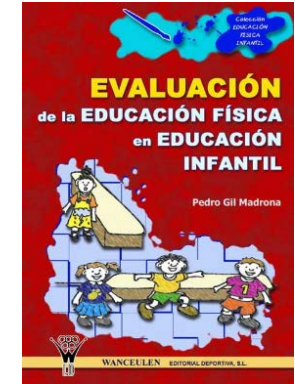
Referències bibliogràfiques

Bàsiques:

- Gil-Madrona, P. (2004). *Evaluación de la educación física en educación infantil*. Sevilla. Wanceulen.

Complementàries:

- Sicilia, A., Delgado, M. A. (2002). *Educación física y estilos de enseñanza*. Zaragoza. Inde.
- López-Pastor, V. (2004). *La Educación Física en el Educación Infantil*. Miño y Dávila ed. Madrid.

Pràctica de Gimnàs 2 (tema 3):

Metodologies i estils d'ensenyament

OBJECTIUS DE LA PRÀCTICA

Els objectius principals d'aquesta pràctica són els següents:

- Experimentar distints estils d'ensenyament i aprenentatge en les classes d'EF.
- Experimentar mètodes basats en el moviment autònom...
- Reflexionar i extraure coneixement mitjançant la pràctica.

INSTRUCCIONS INICIALS:

MANAMENT DIRECTE: (assignació de tasques, pot haver-hi ensenyament recíproc, autoavaluació...)

INDAGACIÓ: DESCOBRIMENT GUIAT

El Web 3.0.

Coneixes *apps* educatives? Saps en què consisteix la realitat augmentada? En què es diferencia de la realitat virtual?

Enllaços de material didàctic de realitat augmentada:

<https://chromville.com/es/apps/>

<https://www.youtube.com/watch?v=zoX5QE0AZcY>

<https://www.youtube.com/watch?v=UWt2IHdNVus>

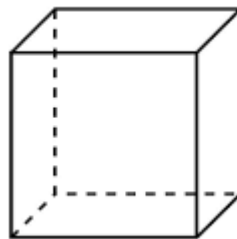
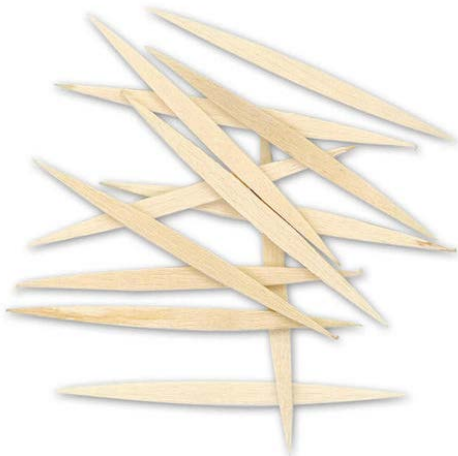
Quina utilitat creus que poden tenir aquestes o altres *apps* mòbils a per a l'aprenentatge de continguts de l'EF a l'EI?

INDAGACIÓ: RESOLUCIÓ DE PROBLEMES:

Ens presenten sis gots alineats com en la figura i ens demanen que, solament movent-ne un, els deixem en la seqüència: ple, buit, ple, buit, ple, buit.

Es poden fer 6 quadrats iguals amb 12 furgadents??

L'agència de viatges:

Una parella que viu a Londres vol visitar uns amics a París. Tanmateix, l'agència té uns preus molts estranys. El vol a Amsterdam costa 140 euros, però a Madrid, que està més lluny, costa 100 i a Tòquio solament 80. Quin és el preu del viatge a París?

DISSENY DELS ALUMNES:

Amb 4 pilotes i un joc de cons com a material, heu de crear un joc en què participeu tots, fent servir alguna de les metodologies actives que conegueu (Cemedete, motricitat vivenciada, derivacions...).